

ЗАТВЕРДЖЕНО
Розпорядження начальника
Старобільської міської військової
адміністрації Старобільського району
Луганської області
«24» грудня 2024 року №152

**ПРОГРАМА ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО
РОЗВИТКУ СТАРОБІЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ
НА 2025-2027 РОКИ**

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	6
1.1. Загальна характеристика громади	6
1.2. Промисловість	7
1.3. Науково-технічна сфера та інноваційна діяльність	9
1.4. Агропромисловий комплекс	11
1.5. Дорожня інфраструктура	14
1.6. Транспорт	15
1.7. Зв'язок та інформаційний простір	17
1.8. Будівництво	18
1.9. Житлово-комунальне господарство	20
1.10. Інвестиційна діяльність	22
1.11. Міжнародна технічна допомога	23
1.12. Зовнішньоекономічна діяльність	26
1.13. Розвиток підприємництва	27
1.14. Внутрішня торгівля	29
1.15. Туристично-рекреаційна галузь	32
1.16. Розроблення містобудівної документації	34
1.17. Управління об'єктами комунальної власності	35
1.18. Демографічна сфера	37
1.19. Ринок праці	38
1.20. Соціальне забезпечення	41
1.21. Соціальний захист дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування та дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах	45
1.22. Соціальний захист внутрішньо переміщених осіб	46
1.23. Пенсійне забезпечення	47
1.24. Охорона здоров'я	49
1.25. Освіта	52
1.26. Культура	54
1.27. Молодь і спорт	56
1.28. Охорона навколишнього природного середовища	58
1.29. Цивільний захист	61
2. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ЗАХОДИ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	65
3. ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ НА 2025-2027 РОКИ	66
3.1. Джерела формування	66
3.2. Видатки бюджетних установ	70

- Додаток 1. Основні показники економічного і соціального розвитку Старобільської міської територіальної громади Луганської області
- Додаток 2. Заходи щодо забезпечення виконання завдань Програми економічного і соціального розвитку Старобільської міської територіальної громади на 2025-2027 роки
- Додаток 3. Перелік місцевих (цільових) програм
- Додаток 4. Перелік інвестиційних проєктів, які планується реалізовувати у 2025-2027 роках за рахунок бюджетних коштів

ВСТУП

Програма економічного і соціального розвитку Старобільської міської територіальної громади на 2025-2027 роки (далі – Програма) розроблена Старобільською міською військовою адміністрацією Старобільського району Луганської області (далі – Старобільська МВА) за участю виконавчого комітету Старобільської міської ради Луганської області та інших структурних підрозділів Старобільської міської ради Луганської області.

Законодавчою основою для розроблення Програми є закони України «Про правовий режим воєнного стану», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», «Про засади державної регіональної політики», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», «Про забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків», «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», Типова структура програми економічного і соціального розвитку Автономної Республіки Крим, області, району, міста на наступний рік, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 № 621 (у редакції від 17.04.2019 № 335), постанови Кабінету Міністрів України від 28.06.2024 № 780 «Про схвалення прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку на 2025-2027 роки», від 11.03.2022 № 252 «Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану», укази Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затверджений Законом України від 24.02.2022 № 2102-IX, від 23.09.2022 № 665/2022 «Про утворення військових адміністрацій населених пунктів у Луганській області»; план заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики сфері зміни клімату на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 № 932-р; план заходів з реалізації Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.10.2020 № 1567-р; рішення Координаційної ради з питань боротьби з деградацією земель та опустелюванням, створеної згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 18.01.2017 № 20, зокрема, стосовно схвалення представлених НААН добровільних національних завдань щодо досягнення нейтрального рівня деградації земель (далі – НРДЗ) за напрямом «Підтримання вмісту органічної речовини (гумусу) у ґрунтах», а також допоміжних заходів щодо досягнення НРДЗ за напрямками «Відновлення зрошення і поліпшення екологомеліоративного стану зрошуваних земель» та «Відновлення та стале використання торфовищ» (<https://mepr.gov.ua/news/32479.html>). Відповідні завдання і заходи щодо НРДЗ також зазначені у рішенні Ради національної безпеки і оборони України від 23.03.2021 № 111/2021 «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації».

З метою забезпечення цілісності системи планування регіонального розвитку Програма враховує положення програмних документів, які діють на державному та регіональному рівнях, екосистемний підхід з урахуванням екологічної складової під час розроблення та затвердження документів державного планування, а саме:

Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695;

Стратегії розвитку Луганської області на 2021-2027 роки, затвердженої розпорядженням голови обласної державної адміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 26.03.2020 № 246;

Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 443-р;

Операційного плану заходів з реалізації у 2024-2026 роках Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.05.2024 № 483-р;

Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 688-р;

Водної стратегії України на період до 2050 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.12.2022 № 1134-р, та операційного плану її реалізації у 2022-2024 роках, затвердженого цим розпорядженням;

Державної стратегії управління лісами України до 2035 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1777-р, та операційним планом її реалізації у 2022-2024 роках, затвердженим цим розпорядженням;

Стратегії економічного розвитку міста Старобільськ до 2025 року, затвердженої рішенням Старобільської міської ради Луганської області від 30.01.2020 № 67/1;

Стратегії сталого розвитку Старобільської міської територіальної громади Луганської області до 2030 року;

Місцевих програм, реалізація яких планується на території Старобільської міської територіальної громади Луганської області (далі - громада).

Враховуючи повномасштабне вторгнення російської федерації в Україну, **Програма визначає мету та пріоритетні напрями дій на 2025-2027 роки**, а саме: відновлення інституційної спроможності органів місцевого самоврядування для створення умов повноцінного функціонування громади, зокрема, через зростання добробуту і підвищення якості життя населення, забезпечення позитивних структурних зрушень в економіці, підвищення її конкурентоспроможності, як основи для збалансованого зростання стандартів та показників економічного розвитку.

Прогнозні розрахунки і заходи Програми розроблені на основі аналізу поточної економічної і соціальної ситуації у господарському комплексі громади з урахуванням тенденцій поточного року, показників підприємств базових галузей економіки, пропозицій виконавчих органів Старобільської міської ради Луганської області, комунальних підприємств, установ, організацій та інших.

Фінансування передбачених Програмою заходів буде здійснюватися за рахунок коштів державного бюджету, бюджету громади, інших місцевих бюджетів, міжнародної технічної допомоги, а також коштів суб'єктів господарювання, що спрямовуються на вирішення нагальних проблем громади.

1. АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Згідно з положеннями Закону України від 03.03.2022 № 2115-XI «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» органами державної статистики призупинено оприлюднення більшості офіційної статистичної інформації на період дії воєнного стану або стану війни, тому аналіз економічного і соціального становища здійснено, виходячи з реальних можливостей, наявних статистичних та оперативних даних, пріоритетних завдань, програм і проєктів на наступний рік.

Нестабільна макрофінансова ситуація, у зв'язку з агресією російської федерації проти України, яка триває третій рік, військові дії вкрай негативно впливають на всі сфери суспільного життя, зумовлюють нові виклики, породжують непередбачувані проблеми в соціальному, макроекономічному та фінансовому середовищах, відсутність статистичних даних ускладнює проведення об'єктивного аналізу та оцінки поточної економічної і соціальної ситуації в громаді, формування очікуваних результатів 2024 року, а також складання прогнозів економічного і соціального розвитку громади на 2025-2027 роки. Протягом реалізації програми передбачається коригування показників через внесення змін до неї.

1.1. Загальна характеристика громади

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.06.2020 № 717-р «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Луганської області» була утворена Старобільська міська територіальна громада, яка об'єднала 1 місто та 24 села з адміністративним центром у місті Старобільськ.

Старобільська міська територіальна громада розташована на півночі Луганської області з адміністративним центром у місті Старобільськ, розміщена на відстані 60 км від міста Северодонецьк. Відстань від найвіддаленішого населеного пункту громади (село Єгорівка) до адміністративного центру (місто Старобільськ) становить 37 км.

У надрах в окремі геологічні часи утворилася велика кількість корисних копалин, головним чином крейдяних, глинистих та піщаних будівельних матеріалів.

Серед природних ресурсів у громаді є прісні та мінеральні води.

Клімат – помірно-континентальний з жарким сухим літом і малосніжною з відлигами зимою. Середня кількість опадів складає 450 міліметрів на рік. Головною водною артерією є річка Айдар, яка бере початок в Білгородській області російської федерації. Довжина річки - близько 250 км. Біля Старобільської обласної фізіотерапевтичної лікарні в річку Айдар впадає невелика річка Біла, що тече по долині з півночі.

В 1934 році в селі Підгорівка відкрито хлоридно-натрієве природне джерело, вода містить 16 % корисних мінеральних солей. У місті Старобільськ працювала Старобільська обласна фізіотерапевтична лікарня, яка використовує хлоридно-натрієве природне джерело для лікування різних захворювань.

Ґрунти – чорноземи звичайні, малогумусні. Ґрунтотворною основою є в основному важкоглинистий пас.

Старобільська міська територіальна громада - це громада з виробництва сільськогосподарської продукції. В загальному обсязі сільське господарство становить 38 %, воно виробляє продукцію рослинництва і тваринництва.

Серед об'єктів, що становлять матеріальну основу місцевого самоврядування, важливе місце займають земельні ресурси. Земля є передусім територіальною основою місцевого самоврядування, одним із головних ресурсів, які забезпечують життєдіяльність громади. По-друге, земля, як об'єкт права власності громади є джерелом надходжень до місцевого бюджету.

1.2. Промисловість

На початок 2022 року промисловий комплекс громади складали підприємства переробної промисловості.

З 24 лютого 2022 року через широкомасштабну збройну агресію російської федерації проти України, активні бойові дії на території громади, тимчасову окупацію виробництво стало неможливим.

Промислові підприємства громади зазнали пошкоджень та руйнувань.

Машинобудування та металообробка.

ТОВ «Северодонецькі металеві вироби та конструкції», ТОВ «Металсплавтехнології», ТОВ ВП «Бумер» (механічне оброблення металевих виробів, ремонт грузопідіймальної техніки та устаткування, ремонт іншої техніки). Всі послуги та вироби виконувались на базі власних потужностей.

Так, ТОВ «Северодонецькі металеві вироби та конструкції» реалізувало продукції у 2020 році на суму 18 321,3 тис. грн, 2021 році – 19 291,7 тис. грн, по

ТОВ ВП «Бумер» обсяг виробленої та реалізованої промислової продукції у 2020 році становив 1 990,4 тис. грн, за 2021 рік — 2 050,0 тис. гривень.

Переробну та харчову промисловість в громаді представляли ПП «Старобільський завод продовольчих товарів», ПП «Зелена долина», ТОВ «Завод фруктових-мінеральних вод «Айдар плюс», ПАТ «Старобільський молокозавод», тощо.

Так, ТОВ «Завод фруктових-мінеральних вод «Айдар плюс» за 2020 рік обсяг виробництва становив 1 427,9 тис. грн, за 2021 рік 1 578,8 тис. гривень.

Текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів.

Діяльність здійснювало ТОВ «Старобільська швейна фабрика». Підприємство виконувало замовлення з давальницької сировини. У 2020 році було вироблено 27,9 тис. одиниць, за 2021 року було — 26,2 тис. одиниць, що вказувало на тенденцію збільшення виробленої продукції.

Усі підприємства переробної галузі залишилися на тимчасово окупованій території, частину з них зруйновано, обладнання пошкоджено або вкрадено.

Лише за умови стабільної державної підтримки виробників продукції тваринництва та садівництва, розвитку фермерських господарств, сільськогосподарських кооперацій можливе поступове формування якісного підґрунтя для нарощування обсягів виробництва продукції з доданою вартістю, підвищення її конкурентоспроможності.

Підтримкою зростання виступатиме внутрішній попит, а саме споживчий та інвестиційний. У прогностичному періоді очікується тенденція щодо зміщення акцентів на користь інвестиційної компоненти на тлі продовження процесів підвищення споживчої активності населення.

Старобільська міська територіальна громада знаходиться у важких умовах (пошкоджено майно суб'єктів господарювання, житлові будинки мешканців, інфраструктура міста, втрачено трудовий потенціал тощо). Проте, незважаючи на це, відновлення промислового потенціалу громади, сприяння утворенню нових виробництв надасть в майбутньому створити умови для перспективної роботи та розвитку громади.

Основні проблеми:

тимчасова окупація всієї території громади;
руйнування та пошкодження майна суб'єктів господарювання;
релокація підприємств громади до безпечних регіонів України;
невизначеність механізму та джерел фінансування відшкодування збитків суб'єктам господарювання;
повернення релокованих підприємств на територію громади.

Основні завдання:

проведення оцінки збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії російської федерації проти України, та потреб на відновлення виробництв;
сприяння створенню податкового механізму для оновлення пошкодженого та зруйнованого виробничого обладнання;

сприяння надання державної фінансової підтримки суб'єктам мікро-, малого та середнього підприємництва в Україні, спрямованої на відновлення та розвиток підприємництва, а також сприяння створенню нових робочих місць;

сприяння забезпеченню економічної адаптації та відновлення діяльності 100 % мікро- та малих підприємств з-поміж постраждалих внаслідок збройної агресії російської федерації учасників проєктів міжнародної технічної допомоги, з метою зміцнення їх спроможності працювати та забезпечувати критично необхідними товарами ім послугами;

залучення промислових підприємств до виставково - ярмаркових заходів, включення буклетів з їхньою продукцією до різноманітних каталогів;

сприяння пошуку нових ринків збуту промислової продукції.

Очікувані результати:

відновлення діяльності промислового комплексу шляхом повернення релокованих підприємств регіону з безпечних міст України до громади;

забезпечення стійкого зростання валового продукту на основі модернізації виробництва;

підвищення експортного потенціалу шляхом розвитку інноваційної продукції;

виведення на зовнішні ринки продукції з високою часткою доданої вартості;

забезпечення працевлаштування населення;

збільшення надходжень до бюджетів усіх рівнів.

1.3. Науково-технічна сфера та інноваційна діяльність

Науковий та інноваційний потенціал громади зазнав значних втрат через широкомасштабну збройну агресію російської федерації проти України, тимчасову окупацію території громади, особливо в питанні наукових кадрів – окупація змусила викладачів університетів переїжджати в інші регіони України та за кордон.

На території Старобільської міської територіальної громади було розташовано такі вищі навчальні заклади:

Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», Луганський національний аграрний університет, «Старобільська філія Луганського національного університету імені Тараса Шевченка».

У зв'язку з тимчасовою окупацією території громади на сьогодні неможливо визначити актуальні кроки щодо розвитку науково-технічної сфери та інноваційної діяльності. Ця робота може бути продовжена після деокупації, повного розмінування території, належної експертної оцінки, визначення рівня руйнувань, наявного потенціалу, а також має бути спрямована на залучення інвестицій, підтримку інноваційних проєктів, створення сприятливих умов для науково-дослідних робіт, а саме:

збереження та підтримку науково-технічних ресурсів та інфраструктури на території громади після деокупації;

співпрацю у напрямі розвитку міжнародного науково-технічного співробітництва, залучення інвесторів, іноземних науковців, що сприятиме розвитку наукової бази, відкрити нові можливості для сталого розвитку;

розвиток кадрового потенціалу: підвищення якості освіти та підготовки фахівців у галузі науки і техніки, створення мережі наукових центрів та лабораторій з метою залучення і збереження талановитих науковців;

розвиток інноваційного підприємництва: підтримка стартапів молодих інноваторів, створення сприятливого інноваційного середовища;

забезпечення фінансової підтримки для проведення наукових досліджень та впровадження нових технологій;

створення умов для впровадження нових технологій у сільське господарство, промисловість, альтернативну та зелену енергетику;

використання технологій дистанційної роботи із залученням науковців, які працюють в інших регіонах до співпраці у межах наукових проєктів;

підтримку наукових досліджень, спрямованих на розвиток громади: розв'язання проблем, що стали актуальними через окупацію території та забезпечать відновлення економіки громади;

взаємодію з іншими громадами, які мають подібний досвід та можуть надавати підтримку у вигляді фінансування, методичних консультацій, обміну досвідом та технологіями;

підтримку освіти: відновлення та розвиток освітніх закладів може допомогти забезпечити наукову базу громади, розвиток наукових ініціатив та проєктів;

пошук нових джерел фінансування: державні, міжнародні, приватні, громадські фонди та інші джерела.

У 2024 році у місті Львів реалізовано інноваційний проєкт з підтримки внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО) з Луганської області – «Громадський коворкінг-центр для ВПО «Луганщина моя».

Проєкт «Громадський коворкінг-центр для ВПО «Луганщина моя», було відкрито в липні 2024 року за грантової підтримки Центру інформаційних досліджень та ресурсних послуг «Меридіан» і благодійного фонду CORE Response. Він об'єднав ВПО Луганської області та надав доступ до різних сервісів: від консультації лікаря, спеціаліста служби зайнятості, користування бібліотекою до оновлення даних військовозобов'язаних з допомогою адміністратора ЦНАПу. У коворкінг-центрі також можна з комфортом займатися та змістовно відпочивати, при потребі безкоштовно користуватися оргтехнікою, проводити зустрічі та робочі обговорення.

На сьогодні понад 200 переселенців скористалися комп'ютерною технікою, послугами друку, безкоштовним доступом до Інтернету.

У 2025-2027 роках роботу з підтримки функціонування вказаного інноваційного простору буде продовжено, також опрацьовується питання створення цифрових хабів з метою покращання знань населення з-поміж ВПО у сферах цифрової грамотності, доступу до нових технологій, ознайомлення з новими напрямками розвитку точних наук та інженерії.

Основні проблеми:

тимчасова окупація та релокація інноваційних підприємств та наукових установ;
 відсутність дієвих інструментів державної підтримки інноваційної діяльності;
 неналежне фінансування сектора наукових досліджень та розробок;
 нестача кваліфікованих працівників та відсутність партнерів для співпраці.

Основні завдання:

розвиток науково-інноваційного співробітництва державного та недержавного сектору науки, закладів вищої освіти та наукових установ із суб'єктами господарювання реального сектору економіки громади;
 підтримка наукових досліджень, що є однією з основ інноваційного потенціалу, та створення ефективної інфраструктури, яка сприятиме перетворенню результатів досліджень у продукт, придатний до комерціалізації;
 створення умов для розбудови інноваційної інфраструктури громади;
 сприяння створенню освітнього та практичного ІТ-середовища на базі освітніх закладів громади для розвитку та впровадження інноваційних технологій.

Очікувані результати:

залучення інвестицій в інноваційну діяльність;
 збільшення кількості інноваційно-активних підприємств;
 збільшення кількості впроваджуваних розробок;
 впровадження нових технологічних процесів;
 зростання частки реалізованої інноваційної промислової продукції в загальному обсязі;
 впровадження створеної інноваційної продукції у різні сфери життя громади.

1.4. Агропромисловий комплекс

Територія громади відноситься до північної степової природно-кліматичної зони ризикованого землеробства, що обумовлює різну сприятливість територій для сільськогосподарського виробництва за умовами зволоження та температурним режимом.

Повномасштабне вторгнення російської федерації в Україну в лютому 2022 року спричинило величезні збитки в агропромисловому секторі громади. Знищено поля, вкрадено зерно та техніку, готову продукцію, зруйновано та розграбовано склади, підприємства. Чітко визначити суму збитків аграрного сектору на цей час неможливо через продовження бойових дій на території громади.

Найбільша частина втрат обумовлена знищенням чи пошкодженням сільськогосподарських угідь, неможливістю збору врожаю. Родючі чорноземи перетворені у забруднені вибухівкою землі. Територія громади потребуватиме розмінування.

Під час воєнних дій ґрунти зазнають різного негативного впливу. Через використання важкої техніки відбувається ущільнення ґрунту з порушенням гумусового шару та водного балансу, від вибухів утворюється сильний тепловий вплив, який може змінювати стан ґрунтів, водний та кисневий режим (перепалення ґрунтів), а також хімічне забруднення важкими металами, що потрапляють у землю внаслідок бомбардування. Якщо знехтувати цими впливами, можуть виникнути серйозні наслідки у вигляді зниження родючості, ерозії, втрати біорізноманіття тощо. Окрім цього, важливо враховувати, що важкі метали, які містяться у забруднених ґрунтах, можуть мігрувати до рослин, які там вирощуються. Відповідна продукція може потрапити на ринок, що, у свою чергу, може мати негативний вплив на здоров'я кожного споживача.

За оптимістичними прогнозами, аграрії зможуть повернутися до нормальної роботи не раніше, ніж через 2 роки після деокупації територій, за песимістичними – знадобиться щонайменше 10 років. Найбільш очікувані витрати міжнародних донорів – це фінансування програм з розмінування території.

Основу агропромислового комплексу громади склали 111 підприємств різної форми власності: 13 сільськогосподарських підприємств з обмеженою відповідальністю (СТОВ та ТОВ), 1 навчальне підприємство, 1 відкрите акціонерне товариство (ВАТ), 13 приватних підприємств (ПП та ЧП), 4 фізичних осіб — підприємців (ФОП), 14 орендарів, 1 приватне акціонерне товариство (ПрАТ), 64 фермерських господарств, а також 609 фізичних осіб одноосібно обробляло земельну ділянку (одноосібник).

Земельний фонд станом на початок 2022 року складав 67,867 тис. га: з них землі сільськогосподарського призначення – 33,98 тис. га, багаторічні насадження – 0,42 тис. га, землі лісгосподарського призначення 4,45 тис. га., забудовані землі 1,49 тис. га, заповідні землі 0,38 тис. га, землі водного фонду 0,54 тис. га та інші землі.

За підсумками 3 кварталу 2021 року загальна посівна площа в межах населених пунктів громади складала 9,197 тис. га, з них: посів озимих та зерно: пшениці – 1,530 тис. га, жита – 0,01 тис. га; ярі зернові та зернобобові: ячмінь – 0,630 тис. га, кукурудза – 0,742 тис. га; технічні культури: соняшник на зерно – 2,334 тис. га; кормові культури: кормові коренеплоди – 0,135 тис. га; сіяні однорічні та багаторічні трави – 0,617 тис. га, картопля – 0,637 тис. га; овочі відкритого ґрунту – 0,235 тис. га, баштанні культури – 0,118 тис. га; інші посівні площі – 2,202 тис. га.

За даними ТОВ «Старобільський елеватор» станом на 01.10.2021 кількість прийнятих зернових та олійних культур – 189,8 тис. т, кількість відвантажених зернових та олійних культур – 126,9 тис. т.

Враховуючи деокупацію території громади, поступового розмінування сільськогосподарських земель, реалізації державних програм підтримки, активізації інвестиційного клімату, впровадження заходів зі збереження родючості ґрунтів, застосування районуваного насіннєвого матеріалу очікується стабілізація валового збору зернових та зернобобових культур.

Структура тваринництва – молочно-м'ясне скотарство, свинарство, птахівництво і вівчарство. За даними Департаменту агропромислового розвитку Луганської облдержадміністрації станом на 01.01.2021 року на території громади налічувалось: 0,985 тис. голів великого рогатого скота (у т. ч. 0,561 тис. голів корів), свиней – 2, 104 тис. голів (у т. ч. 0,235 тис. голів свиноматок), вівці, кіз – 0,402 тис. голів, коней – 0,006 тис. голів; птиці – 35,426 тис. голів (у т. ч. 22,624 – кури-несучки), кролі – 0,770 тис. голів, хутрові звірі - 0,467 тис. голів, бджолосім'ї – 2,972 тис. сімей.

Відновлення галузі тваринництва після деокупації території громади буде залежати від багатьох чинників: повернення власників підприємств; відновлення зруйнованих та пошкоджених тваринницьких приміщень; відтворення знищеного поголів'я; кредитної політики; державних програм підтримки, розвитку харчової та переробної промисловості; чисельності населення громади.

Основні проблеми:

тимчасова окупація всієї території громади;
мінне забруднення;
знищення або пошкодження агропромислової інфраструктури;
втрата майнового комплексу та матеріально-технічних ресурсів;
вимушена міграція населення.

Основні завдання:

Проведення розрахунків потреби населення деокупованих територій у харчових продуктах та товарах першої необхідності;

інвентаризація майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України;

визначення збитків, завданих власникам (землекористувачам) земельних ділянок сільськогосподарського призначення;

здійснення аналізу обсягів проведення сезонних польових робіт; кількості сільськогосподарської техніки, придатної для використання; наявної чисельності поголів'я сільськогосподарських тварин; кількості виробничих потужностей, придатних для використання, залишків оборотних матеріальних активів та здійснення розрахунку щодо їх потреби;

сприяння відновленню функціонування суб'єктів підприємницької діяльності та створенню нових;

забезпечення ефективної реалізації програм державної підтримки;

участь у регіональних цільових програмах розвитку агропромислового комплексу;

здійснення заходів щодо залучення міжнародної технічної допомоги для відновлення пошкодженої/зруйнованої інфраструктури;

організація освітніх та інформаційних компаній, координація і співпраця з донорськими організаціями щодо створення, функціонування сільськогосподарських об'єднань з урахуванням кращих світових практик.

Очікувані результати:

відновлення агропромислового комплексу громади;
 повернення сільськогосподарських земель в економічний обіг;
 відновлення родючості ґрунтів та розвиток меліоративних земель;
 розвиток глибокої переробки сільськогосподарської продукції;
 підвищення інвестиційної привабливості регіонального агропромислового комплексу, зростання доходів сільгосптоваровиробників та інвестиційної активності суб'єктів господарювання;
 зменшення залежності економіки від експортно-орієнтовної сировинної торгівлі, орієнтація агропродовольчої системи на забезпечення внутрішньої продовольчої безпеки, гарантом якої є фермерський уклад із міцними селянськими сімейними господарствами.

1.5. Дорожня інфраструктура

По території громади пролягають п'ять автомобільних доріг державного значення загальною протяжністю 151,7 км, з них: 68,3 км національного значення та 83,4 км територіального значення. Автомобільні дороги місцевого значення у кількості 23 загальною протяжністю 150,6 км, з них: обласного значення 55,1 км, міського значення 95,5 км.

У 2021 році було проведено поточний ремонт 20 вулиць м. Старобільськ.

**Проведення поточних ремонтів з використанням
тендерних процедур:**

Таблиця 1.5.1.

№ з/п	Назва вулиці	Вартість, тис. грн
1	2	3
1	вул. Харківська	147,640
2	вул. Трудова	144,860
3	кв. Ватутіна	129,240
4	вул. Шевченка	143,880
5	вул. Чернишевського	85,520
6	вул. Монастирська	186,130
7	вул. Центральна	156,890
8	вул. Рубіжна	140,040
9	вул. Шафрановського	134,880
10	вул. Залізнична	113,760
11	вул. Луганська	64,610
12	вул. Велика Садова	185,830
13	вул. Муранова	144,360
14	пров. Зілотті	85,820
15	вул. Піщана	30,350
	Разом:	1 893,810

**Проведення поточних ремонтів без використання
електронної системи закупівель**

Таблиця 1.5.2.

№ з/п	Назва вулиці	Вартість, тис. грн
1	2	3
1	пров. Скоморохова	14,300
2	пров. Новий	45,560
3	пров. Загородній	24,880
4	вул. Мала Садова	21,170
5	вул. П.Болото	39,370
	Разом:	145,280

Під час тимчасової окупації території громади, покриття основної частини доріг зазнало значних руйнувань через переміщення важкої військової техніки.

Основні проблеми:

незадовільний транспортно-експлуатаційний стан дорожньої інфраструктури у зв'язку із її пошкодженням через ведення бойових дій та використання важкої техніки.

Основні завдання:

капітальний та поточний середній ремонти автомобільних доріг місцевого значення, інших населених пунктів (комунальних), що забезпечують транспортне сполучення та рух до опорних шкіл і лікарень;
експлуатаційне утримання та дрібний ремонт автомобільних доріг.

Очікувані результати:

покращення транспортно-експлуатаційного стану доріг,
підвищення транзитного потенціалу громади;
економічно збалансована сукупність шляхів транспортного сполучення в громаді, що задовольнить потреби у перевезеннях пасажирів і вантажів.

1.6. Транспорт

До транспортної інфраструктури громади входить: приміські залізничні перевезення пасажирів та автомобільний транспорт.

До 24.02.2022 на підконтрольній території Старобільської міської територіальної громади приміські залізничні перевезення пасажирів здійснювалось за маршрутом Кіндрашівська-Нова – Лантратівка. Залізничне перевезення здійснював підрозділ регіональної філії «Донецька залізниця» АТ «Укрзалізниця». В м. Старобільськ діяв залізничний вокзал «Старобільськ».

У м. Старобільськ функціонував один центральний автовокзал, через нього проходило понад 30 транзитних маршрутів за трьома основними напрямками: Харків, Сєвєродонецьк, Станиця Луганська, які забезпечували попит населення

в пасажирських перевезеннях на міжміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходили за межі території області (внутрішньо обласні маршрути).

Відстань від адміністративного центру до населених пунктів громади
Таблиця 1.6.1.

Населені пункти	Відстань в км
село Новоселівка	7,0
село Толоківка (Половинкине)	8,6
село Титарівка	9,8
село Підгорівка	8,3
село Курячівка	11,0
село Ганнівка	11,5
село Лиман	11,5
село Проказине	12,2
село Проїждже	18,0
село Бутківка	16,3
село Балакирівка	17,8
село Дубовівка	15,5
село Верхня Покровка	15,7
село Нижньопокровка	17,9
село Маринівка	30,2
село Суханівка	35,2
село Калмиківка	19,9
село Кринички	15,8
село Левадне	17,1
село Новодонбаське	26,4
село Світле	30,7
село Джемільне	27,5
село Єгорівка	37,0
село Новоборове	33,8

Виконання у повному обсязі завдань у сфері транспорту, транспортно-дорожньої інфраструктури розпочнеться після деокупації тимчасово окупованої території громади, припинення активних бойових дій та ліквідації їх наслідків, здійснення моніторингу об'єктів транспортної інфраструктури та визначення потреб щодо їх відновлення.

Основні проблеми:

пошкоджена дорожня інфраструктура через ведення бойових дій та використання важкої техніки;
довготривале розмінування територій;
відновлення діяльності підприємств всіх галузей;

збільшення експлуатаційних витрат через підвищення цін на енергоносії, паливо, запчастини і матеріали;
дефіцит робітничих кадрів.

Основні завдання:

відновлення транспортно-логістичної інфраструктури та покращання транспортного сполучення з урахуванням вимог інклюзивності;
сприяння відновленню об'єктів автомобільного транспорту.

Очікувані результати:

відновлення пасажирських перевезень на міських, приміських і міжміських автобусних маршрутах загального користування, з урахуванням вимог інклюзивності;
забезпечення безпеки дорожнього руху;
відновлення роботи залізничного транспорту.

1.7. Зв'язок та інформаційний простір

Зв'язок у громаді забезпечувало відділення Луганської дирекції АТ «Укрпошта».

Також на території громади розгорталися телекомунікаційні мережі третього та четвертого поколінь (далі – 3G, 4G) за напрямками розвитку ПрАТ «Vodafone УКРАЇНА», ПрАТ «Київстар» та ТОВ «ЛАЙФСЕЛЛ».

На території громади провадили діяльність 7 інтернет-провайдерів (ПАТ «Укртелеком», ТОВ «Стар-нет», ПрАТ «Доріс», «Альфа IP», Мережа+, «Восток нет», ВЛС), які надавали послуги провідного (кабельного) та безпроводного інтернету. Мобільний зв'язок та мобільний інтернет, завдяки 3G та 4G покриття, забезпечувався 3 операторами (Київстар, Lifecell, Vodafone).

Під час повномасштабного вторгнення російської федерації на територію громади загарбники вимкнули мережі українських операторів мобільного зв'язку. На сьогодні на всій території не працює жоден український оператор мобільного зв'язку. Використовуючи захоплені потужності мобільних операторів, російська федерація налагодила роботу підконтрольного їй оператора.

Зафіксовано використання потужностей та приміщень АТ «Укрпошта» російською державною кампанією АО «почта россии». Приміщення, де розташовувалися відділення АТ «Укрпошта» подекуди зруйновані.

До 24.02.2022 на території громади **інформаційний простір** забезпечували 2 місцеві друкованих видання «ТЕЛЕгазета» та Вісник Старобільщини, також до громади надходило ще близько 60 всеукраїнських, обласних, районних друкованих видань газет та журналів.

Програми загальнонаціональних телекомпаній були доступні для перегляду в аналоговому та цифровому форматах на всій території громади, окрім населених пунктів, де не працювали провайдери програмної послуги та був слабкий сигнал ефірного телебачення, недостатня кількість передавачів, обмежена їх потужність.

Після повномасштабного вторгнення російської федерації роботу вежі на захоплених територіях було припинено. Крім того, зафіксовано руйнування радіотелевізійних передавальних станцій.

Роботу всіх видів ЗМІ на території громади було припинено, «ТЕЛЕгазета» засновник РІА К&К ТОВ – релоковано.

На офіційному сайті громади та на її сторінках у соцмережах розміщувалася життєво важлива інформація для жителів громади, у тому числі щодо евакуації та місць надання гуманітарної допомоги, проводилися брифінги голови громади.

Основні проблеми:

відсутність доступу до рухомого (мобільного) зв'язку українських операторів та швидкісного Інтернету від українських провайдерів на всій території громади;

відсутність доступу до послуг АТ «Укрпошта» (поштові відправлення, видача пенсій, переказ коштів тощо);

відсутній радіосигнал у населених пунктах Старобільщини;

відсутній сигнал українського телемовлення;

відсутність місцевих друкованих ЗМІ.

Основні завдання:

сприяння розбудові інфраструктури Інтернету та стільникового мобільного зв'язку, доступу до них споживачів;

сприяння підвищенню рівня якості зв'язку;

налагодження сталої роботи відділень АТ «Укрпошта» на всій території громади.

Очікувані результати:

доступ до Інтернету та рухомого (мобільного) зв'язку на всій території громади;

стала робота відділень АТ «Укрпошта» у всіх населених пунктах громади;

доступ до українського телерадіомовлення, друкованих видань на всій території громади.

1.8. Будівництво

Будівництво – одна з найважливіших галузей економіки, від якої залежить ефективність функціонування всієї системи господарювання громади.

За оперативною інформацією, станом на 12.01.2024 внаслідок бойових дій на території громади пошкоджено: 32 багатоквартирних та 57 приватних будинків; 8 об'єктів освіти, які знаходяться в підпорядкуванні Відділу освіти Старобільської міської ради Луганської області, а також будівля КП «Благоустрій міста Старобільськ» Старобільської міської ради Луганської області. Зруйновано: 2 багатоквартирних та 5 приватних будинків. Враховуючи тимчасову окупацію території громади, визначити реальний стан та провести обстеження таких об'єктів неможливо. У зв'язку із зазначеним руйнуванням у ході бойових дій, постає нагальне питання будівництва житла.

З метою підвищення рівня забезпечення тимчасовим житлом внутрішньо переміщених осіб, розроблена Програма забезпечення тимчасовим житлом внутрішньо переміщених осіб на 2024 рік. Програма спрямована на забезпечення житловими приміщеннями для тимчасового проживання громадян вказаної категорії, що потребують надання житлового приміщення з фонду житла для тимчасового проживання в громаді, після її деокупації.

З метою забезпечення службовим житлом додатково залучених лікарів комунального некомерційного підприємства «Старобільський центр первинної медико-санітарної допомоги» Старобільської міської ради Луганської області, розроблена Міська програма забезпечення службовим житлом лікарів комунального некомерційного підприємства «Старобільський центр первинної медико-санітарної допомоги» Старобільської міської ради Луганської області на 2024 рік.

Дія цих Програм буде продовжена на подальші роки.

Основні проблеми:

наявність значної кількості об'єктів, які постраждали внаслідок збройної агресії російської федерації та потребують відновлення (нового будівництва);

велика кількість замінованих будівель;

недостатнє виділення коштів з бюджетів усіх рівнів на реалізацію заходів програм житлового будівництва;

недостатній рівень забезпечення будівельної галузі кваліфікованими спеціалістами;

складність отримання громадянами банківських кредитів та інших фінансових ресурсів для будівництва та придбання житла, потреба в якому в умовах воєнного стану зростає;

недостатній рівень залучення приватних іноземних інвесторів та донорської допомоги у відновленні громади;

недостатня забезпеченість підприємств будівельної індустрії необхідними будівельними матеріалами, зокрема місцевого виробництва.

Основні завдання:

реалізація державних програм з будівництва житла для окремих категорій громадян;

придбання у комунальну власність квартир для забезпечення службовим житлом лікарів та внутрішньо переміщеним особам для надання в тимчасове користування;

упорядкування адресного господарства міста;

організація обліку, збереження та реставрації пам'яток архітектури;

стимулювання виробництва будівельних матеріалів і конструкцій місцевими підприємствами та, як наслідок, нарощування потужностей будівельних організацій;

формування матеріально-технічної бази житлового будівництва на основі сучасних архітектурно-планувальних конструктивних та технічних рішень.

Очікувані результати:

відновлення постраждалих територій громади, капітальний ремонт, реконструкція об'єктів житлового фонду, медицини, освіти, адмінбудівель тощо;
формування фонду житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб;

додаткове залучення професійних лікарів до роботи у КНП «Старобільська БЛ» шляхом надання в користування службового житла;

забезпечення обліку пам'яток архітектури міста та занесення їх до Державного реєстру нерухомих пам'яток України;

залучення до виконання будівельних робіт якомога більше кількості підприємств громади для посилення потужності їх матеріально-технічної бази.

1.9. Житлово-комунальне господарство

Житлово-комунальне господарство – це багатогалузевий комплекс, який розв'язував усі питання життєзабезпечення населення громади.

В житлово-комунальній сфері громади працювало 4 підприємства комунальної форми власності, які надавали послуги з водовідведення, водопостачання, з експлуатації та ремонту житла, з благоустрою та освітлення.

В житловому фонді громади 39 багатоповерхових будинків входило у 11 ОСББ, інші – обрали самостійну форму управління.

Кількісні показники житлового фонду громади**Таблиця 1.9.1.**

Показники	Од. виміру	2022 звіт	2023 звіт	2024 очікув.	2025 прогноз	2026 прогноз	2027 прогноз
Кількість багатоквартирних будинків	одиниць	39	37	37	37	37	37
Площа будинків	тис. м ²	552,0	550,0	550,0	550,0	550,0	550,0
Кількість об'єднань співвласників багатоповерхових будинків/органів самоорганізації населення	одиниць ОСББ/ ОСН	11	11	11	11	11	11

Теплопостачання населених пунктів в громаді відсутнє.

Послуги з централізованого **водопостачання та водовідведення** споживачам усіх форм власності та населенню надавало Районне комунальне підприємство «Старобільськ вода» Старобільської районної ради Луганської області. Після завершення процесу децентралізації громад в 2021 році було створено комунальне підприємство «Вода Старобільщини» Старобільської міської ради Луганської області та розпочато передачу комунального майна від районного до міського підприємства.

Благоустрій. На території громади збір та вивіз твердих побутових відходів (далі - ТПВ) здійснював КП «Благоустрій м. Старобільськ» спеціалізованим

автотранспортом з території громади. Знезаражувалися відходи на міському полігоні твердих побутових відходів, який знаходився на балансі комунального підприємства. Полігон введений в експлуатацію в 1997 році. Площа ділянки 4,59 га. Проектна потужність полігону 203 м.куб. в рік/138,45 тон в рік. В громаді відсутній роздільний збір сміття.

В результаті повної окупації території громади обладнання підприємств житлово - комунального господарства, зокрема, водопровідно-каналізаційного господарства, житлового фонду зазнало значних пошкоджень або не підконтрольне, тому з початком бойових дій надання послуг припинено. Інформація про пошкоджене та зруйноване житло вноситься до Державної електронної системи обліку руйнувань, статусу відновлення інфраструктури України.

Після деокупації території громади, проведення стабілізаційних і безпекових заходів, отримання повного та безперешкодного доступу до об'єктів нерухомого майна з метою конкретизації пошкоджень/руйнувань буде проведена робота з обстеження відповідних об'єктів у порядку, встановленому чинним законодавством. Підприємства житлово-комунального господарства та органи місцевого самоврядування відновлять свою роботу у повному обсязі згідно з Планом дій органів виконавчої влади з відновлення деокупованих територій територіальних громад, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.12.2022 № 1219-р, та з урахуванням фактичного стану інфраструктури громади.

Основні проблеми:

збитковість комунальних підприємств;
незадовільний технічний стан систем водопостачання та водовідведення, низький коефіцієнт корисної дії обладнання;
незадовільний стан благоустрою міста (дорожнього покриття вулиць та доріг, мереж зовнішнього освітлення вулиць).

Основні завдання:

сприяння реформуванню та розвитку водопровідно-каналізаційного господарства;
сприяння відновленню та модернізації матеріально-технічної бази комунальних підприємств;
сприяння забезпеченню повного збирання, перевезення, перероблення, утилізації та захоронення ТПВ і запобігання їх шкідливій дії на навколишнє природне середовище та здоров'я людей;
сприяння підвищенню рівня благоустрою територій – будівництво, реконструкція і капітальний ремонт мереж вуличного освітлення у населених пунктах громади.

Очікувані результати

покращення матеріально-технічної бази комунальних підприємств громади;

забезпечення населення громади питною водою, якість якої відповідає чинним нормативними вимогами;
 підвищення рівня благоустрою територій;
 зменшення екологічного навантаження на довкілля.

1.10. Інвестиційна діяльність

Основним складником капітальних інвестицій, як і у минулих роках, залишаються власні кошти суб'єктів господарювання.

У технологічній структурі переважають витрати на впровадження прогресивних технологічних процесів, реконструкцію та технічне переоснащення, освоєння виробництва нової конкурентоспроможної продукції.

Основними негативними факторами, які впливають на сферу інвестиційної діяльності, є тимчасова окупація території громади, руйнація та втрата критичної інфраструктури, зниження інвестиційної привабливості.

У 2021 році виконання інвестиційних проєктів в рамках здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій склало 1 343, 5 тис. грн, в рамках Надзвичайної кредитної програми для відновлення України – 2 458,0 тис. грн, реалізація інших заходів щодо соціально-економічного розвитку територій – 1 562,0 тис. гривень.

У 2021 році в рамках реалізації проєкту «ЗВ»: «Східна Україна: возз'єднання, відновлення, відродження» було укладено Меморандум між Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України та Старобільською міською радою Луганської області, щодо створення на території громади сучасного агрологістичного хабу. Передбачалось залучення інвестицій для відновлення сільського господарства через реалізацію окремих сільськогосподарських субпроєктів, спрямованих на ліквідацію наслідків воєнних дій для агропромислової галузі на території Луганської області, підконтрольній Уряду України. Фінансував би проєкт Міжнародний банк реконструкції та розвитку.

На 2022 рік загальний обсяг капітальних вкладень в інвестиційні проєкти планувався у сумі 35 628,50 тис. грн, в тому числі з бюджету громади - 14 404,40 тис. гривень. Законом України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» було передбачено ряд бюджетних програм, направлених на розвиток регіонів. Однак згідно з постановами Кабінету Міністрів України від 10.03.2022 № 245 «Про спрямування коштів до резервного фонду державного бюджету» (зі змінами) та від 01.04.2022 № 401 «Про спрямування коштів до резервного фонду державного бюджету» (зі змінами) фінансування більшості із цих бюджетних програм скорочено повністю або частково, а кошти спрямовано до резервного фонду державного бюджету.

У зв'язку зі збройною агресією російської федерації та тимчасовою окупацією території громади реалізація проєктів була призупинена.

На сьогодні розподіл асигнувань направлених на соціально-економічний розвиток територій для громади відсутній.

З метою залучення міжнародних донорів до відновлення території громади та подальшого вирішення питань додаткових ресурсів для соціально-

економічного розвитку та відбудови громади, розміщено інформаційний матеріал щодо зруйнованої інфраструктури та завданих збитків внаслідок воєнних дій на онлайн-платформі: «ReBuildLuhanskRegion» (http://loga.gov.ua/oda/about/depart/economy/rebuild_luhansk_region).

У вересні 2024 року представники громади прийняли участь в складі делегації від Луганщини у робочій поїздці до Бельгії з метою запозичення європейського досвіду у відновленні та розбудові деокупованих територій.

За рахунок оновлення матеріально-технічної бази, освоєння нових ліній виробництва, будівництва нових об'єктів зберігання сільськогосподарської продукції, фінансової підтримки з боку держави та міжнародних організацій прогнозується поступове збільшення інвестицій в основний капітал до рівня 2021 року.

Основні проблеми:

низький рівень активності інвесторів у зв'язку із воєнними діями на території країни;

недостатня популяризація інвестиційного потенціалу громади за кордоном;

складний процес входження іноземних інвестицій у країну (економічна та фінансова нестабільність).

Основні завдання:

підвищення інвестиційної привабливості громади;

активізація процесів залучення інвестиційних ресурсів на розвиток громади;

створення позитивного інвестиційного іміджу громади.

Очікувані результати:

поінформованість суб'єктів господарювання та інших зацікавлених сторін про інвестиційний потенціал громади;

збільшення обсягу капітальних інвестицій до рівня 2021 року;

залучення міжнародних партнерів до відбудови громади після деокупації території;

участь в інвестиційно-економічних форумах.

1.11 Міжнародна технічна допомога

Міжнародна технічна допомога (далі – МТД) є одним з інструментів розвитку громади. До повномасштабного вторгнення російської федерації в громаді завдяки залученню МТД покращувалася якість надання адміністративних та соціальних послуг, впроваджувалися заходи модернізації інфраструктури, медичного обладнання тощо.

Наслідки збройної агресії російської федерації та тимчасова окупація території громади унеможливили реалізацію проєктів МТД на території Старобільської міської територіальної громади, частина проєктів втратила свою актуальність, а реалізацію деяких з них було відкладено на невизначений строк.

Однак протягом **2023 року** в громаді реалізовано проєкти МТД загальною кошторисною вартістю 3 554,614 тис. гривень.

Найбільшими проектами МТД є проект USAID «Демократичне врядування у Східній Україні», виконавець – Кімонікс Інтернешнл Інк., проект «Winterization» – представництво «PROJECT HOPE – THE PEOPLE-TO-PEOPLE HEALTH FOUNDATION, INC».

Старобільською МБА та Кімонікс Інтернешнл Інк./Програма USAID «Демократичне врядування у Східній Україні» було підписано Меморандум про взаємодію щодо надання технічної допомоги. В рамках меморандуму отримано допомоги у сумі 922,378 тис. грн, в тому числі:

ноутбук ASUS M515UA-BQ361 (90NBQU12-M006S0) FullHD Silver (15.6". AMD Ryzen 5 5500U (2.1-4.0 GHz). CPU - 6 cores 2.1-4.0 GHz. RAM - DDR4 16 GB. SSD - 512 U<. 1xSTD 2.5" SATA HDD. Video - integrated. Ports-2x USB 3.1: 1xUSB. Type-C. 1xHDMI: 1xRJ-45: Ю/100/1000GbE. Wi-Fi: 802.11 ac), з програмою Microsoft Office Home and Business 2021 All Lng ESD (T5D-03484), з програмою Windows 10 Pro x64 UKR, Corp (FQC-08978U4) в кількості 20 штук на загальну суму – 637,42 тис. грн:

багатофункціональний пристрій Xerox B 1025, DADF (B 1025V U) в кількості 1 штук на суму – 36,252 тис. грн;

зарядна станція EcoFlow River 2 Pro 768 Вт/г в кількості 4 штук на загальну суму – 108,752 тис. грн;

акумулятор універсальний Baseus 20000mAh Blade Power Digital Display 100W Black (PPDGL-01) в кількості 20 штук на загальну суму – 61,896 тис. грн;

навушники з мікрофоном для конференцій Gembird MHS-123 в кількості 20 штук на загальну суму – 2,9 тис. грн;

миша бездротова Titanum Mouse TM116B Black-blu в кількості – 20 штук на загальну суму – 2,18 тис. грн;

бездротовий маршрутизатор TP-Link Archer AX1500 Частота Wi-Fi 5 ГГц+2,4 ГГц (двodiaпазонний) в кількості – 4 штук на загальну суму – 6,848 тис. грн;

сумка для ноутбука Defender Lite 15.6" з карманом, чорно-сіра в кількості – 20 штук на загальну суму – 3,86 тис. грн;

багатофункціональний пристрій Pantum M 6550 NW в кількості – 10 штук на загальну суму – 62,27 тис. гривень.

Отримано у вигляді благодійної допомоги від Всеукраїнської Асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація об'єднаних територіальних громад» – 122,602 тис. грн (ноутбуки – 2 шт., принтер – 1 шт.).

Отримано на безоплатній основі у вигляді благодійної допомоги від Луганської обласної організації Товариства Червоного Хреста 3 електрогенератора (електрогенератор Riello Delta Power B30 S Genset, електрогенератор Pezal PDB150RST3-120, електрогенератор Pezal PDE40RST3-36 with ATS36A) на загальну суму 1 635,766 тис. гривень.

Старобільською МБА та представництвом «PROJECT HOPE – THE PEOPLE-TO-PEOPLE HEALTH FOUNDATION, INC» в Україні було підписано Меморандум про взаємодію та співробітництво з реалізації проекту «Winterization» щодо надання технічної допомоги (далі – Меморандум). В рамках Меморандуму отримано допомоги у сумі 683,86 тис. грн (генератор

Wirman 10kVA та запасні частини у кількості 3 шт., генератор Wirman 45kVA та запасні частини у кількості 1 шт.).

Від Корейського агентства міжнародного співробітництва отримано благодійну допомогу у вигляді планшетів Galaxy Tab S6 Lite – 10 шт. на суму 91,928 тис. гривень.

Від представників дитячого фонду ООН в Україні (ЮНІСЕФ) планшети Lenovo M 10 Plus 10 шт. на суму 68,08 тис. гривень.

Від постійного представництва України при міжнародних організаціях у Відні планшети ONDA Oliver Book A1 5шт. на суму 30,0 тис. гривень.

У 2024 році реалізовано проєктів МТД на загальну суму 4 589,337 тис. грн, які спрямовані на підтримку самозайнятості населення, розвиток малого та середнього бізнесу; електронне урядування, покращання доступу до адміністративних і соціальних послуг; захист прав та свобод людини, забезпечення безпеки громадян; сприяння соціальній єдності та активності громадян; зменшення вразливості населення; покращання житлових умов ВПО.

Серед проєктів МТД гуманітарна (благодійна) допомога від:

Управління Верховного Комісара ООН у справах біженців («УВКБ ООН») у сумі 477,389 тис. грн;

Ukraine House DC Foundation. Inc. (USA) - 334,033 тис. грн;

представництва Громадської організації «Центр інформаційних досліджень та ресурсних послуг «Меридіан» в межах реалізації проєкту «Громадський коворкінг – центр для ВПО «Луганщина моя» (№ CORE-UA 124) за підтримки грантової Програми CORE (CORECommunity Organized Relief Effort) – 434,915 тис. гривень.

В рамках реалізації проєкту USAID «Демократичне врядування у Східній Україні» підписано Меморандум про взаємодію щодо надання технічної допомоги та отримано майно у сумі 3 343,0 тис. гривень.

Основні проблеми:

призупинення реалізації частини проєктів міжнародної технічної допомоги на території громади через повномасштабне вторгнення російської федерації в Україну;

неможливість реалізації частини проєктів міжнародної технічної допомоги на території громади в умовах її тимчасової окупації.

Основні завдання:

переорієнтація проєктів міжнародної технічної допомоги до нових викликів, спричинених повномасштабним вторгненням російської федерації в Україну;

пошук нових міжнародних партнерів для розв'язання поточних проблем ВПО громади.

Очікувані результати:

залучення міжнародної технічної допомоги на адаптацію та інтеграцію ВПО;

залучення міжнародної технічної допомоги на відновлення громади.

1.12. Зовнішньоекономічна діяльність

У зв'язку із визнанням конфіденційною статистичної інформації щодо структури зовнішньої торгівлі послугами, а також найбільш значних торгових партнерів з експорту та імпорту послуг аналіз цього напрямку провести неможливо. Зовнішньоекономічна діяльність визначається зовнішньоторговельним оборотом товарів.

До повномасштабного вторгнення російських військ в Україну в громаді імпортували товари такі підприємства: ТОВ «Щедрий лан», ТОВ «Сєверодонецькі металеві вироби та конструкції», ТОВ «Металсплавтехнології» – переважно це товари машинобудівної галузі, експортом продукції займалися ТОВ «Сєверодонецькі металеві вироби та конструкції», ТОВ «Металсплавтехнології» – переважно це товари машинобудівної галузі, але воєнний стан в Україні через збройну агресію російської федерації спричинив нові обставини та нові виклики. Промислові підприємства були вимушені релокуватися у безпечні регіони країни, відновлювати експортну діяльність, опановувати нові експортні ринки. Частина підприємств перереєструвалася в інших регіонах.

Під впливом чинників, пов'язаних із військовою агресією російської федерації, основними товарними групами експорту стануть: механічне обладнання; машини та механізми, електрообладнання та їх частини; пристрої для записування або відтворення зображення і звуку. Водночас основними товарними групами імпорту стануть переважно транспортні засоби та шляхове обладнання, продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості, маса з деревини або інших волокнистих целюлозних матеріалів, шкіряна і хутряна сировина та вироби.

Одними з основних чинників розвитку експортного потенціалу громади у плановому періоді залишаться ефективна реалізація економічних реформ у державі, спрямованих на забезпечення макроекономічної стабільності, налагодження зовнішніх зв'язків, стабілізація валютно-кредитної політики Уряду та Національного банку України, розширення можливості залучення додаткових фінансових ресурсів від міжнародних фінансових організацій, спрощення митного регулювання після деокупації території громади.

Основні проблеми:

нестабільна політична та економічна ситуація на традиційних зовнішніх ринках через збройну агресію російської федерації;

втрата підприємств через перереєстрацію в інших регіонах України;

залежність зовнішньоторговельного обороту регіону від діяльності промислових підприємств-експортерів, низький рівень залучення підприємств малого та середнього бізнесу до розвитку експортного потенціалу громади.

Основні завдання:

сприяння налагодженню та активізації співпраці з країнами ЄС та іншими іноземними партнерами з питань торговельно-економічного співробітництва, у тому числі міжнародними донорськими та фінансовими організаціями;

сприяння активізації співпраці суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності із закордонними партнерами, бізнес-асоціаціями, міжнародними програмами тощо для пошуку нових зовнішніх ринків збуту;
залучення суб'єктів господарювання до експортної діяльності.

Очікувані результати:

участь суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в інвестиційно-економічних заходах;
опанування нових зовнішніх ринків збуту;
поступове зменшення темпів падіння зовнішньої торгівлі товарами;
закріплення тенденції до зростання обсягів зовнішньої торгівлі послугами.

1.13. Розвиток підприємництва

До широкомасштабного вторгнення російської федерації в Україну на території громади зареєстровано:

335 підприємств та установ (12 на 1000 жителів ТГ);

1138 фізичних осіб-підприємців (29 на 1000 жителів ТГ);

1530 осіб зайнятих у секторі малого та середнього підприємництва (включаючи фізичних осіб - підприємців)

Внаслідок бойових дій, спричинених російською агресією, суб'єкти підприємницької діяльності громади зазнали втрат.

На сьогодні фізичні особи – підприємці та підприємства не мають можливості працювати. Їхні майнові комплекси, що зазнали значних пошкоджень і пограбувань, перебувають на тимчасово окупованих територіях. Втрачено основні фонди, кваліфіковані кадри, порушено логістичні шляхи тощо. У зв'язку з тимчасовою окупацією території громади частина підприємців вимушена була переміститися до більш безпечних регіонів України.

Станом на 01.09.2024 за даними Головного управління Державної податкової служби у Луганській області, відповідно до інформації з Єдиного банку даних про платників податків – юридичних осіб та Реєстру самозайнятих осіб, за період з 01.03.2022 117 суб'єктів підприємницької діяльності (далі - СПД), перереєструвались до інших регіонів України за місцем провадження діяльності що становить 8 % до загальної довоєнної кількості суб'єктів малого та середнього підприємництва громади. Із загальної кількості перереєстрованих суб'єктів – 18 юридичні особи та 99 самозайнятих осіб.

СПД громади перемістилися до 22 регіонів України та м. Києва. Абсолютна їх більшість перереєструвалася у м. Києві та Харківській, Київській, Дніпропетровській і Львівській областях.

Таким чином, у результаті широкомасштабного вторгнення російської федерації втрачено майже 90 % бізнес-потенціалу громади, а відтак – і платників податків.

Підприємства мають можливість подати заявки на участь у державній програмі релокації українських підприємств, що перебувають на території бойових дій, започаткованій з перших тижнів війни з метою збереження стійкості економіки України шляхом переміщення підприємств із територій, що наближені або перебувають у зоні бойових дій, до безпечніших регіонів країни.

Релоковані підприємницькі структури відновлюють свій бізнес або переформатовують його на інший вид діяльності. Значна частина релокованих підприємств мають проблеми із обіговими коштами, збутом продукції, сировиною, набором кваліфікованого персоналу, відсутністю певних ланок бізнесу інших регіонів країни, куди вони перемістилися.

До державної програми релокації українських підприємств, що перебувають на території бойових дій, може долучитися будь-яке підприємство з регіонів, що постраждали від бойових дій. Після схвалення заявки, бізнес отримує пакет державної підтримки: підбір місця розташування для потужностей підприємства; допомога з перевезенням на нову локацію; сприяння в розселенні працівників та пошуку нових співробітників; підтримка у відновленні логістики, закупівлі сировини та пошуку ринків збуту.

Попри тимчасову окупацію території громади, релокацію бізнесу та органів влади в інші регіони країни, співпраця з підприємницькими структурами продовжується.

Громада співпрацює з Проєктом USAID «Економічна Підтримка України», Програмою «Мріємо та діємо», яка реалізується за фінансової підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID), Програмою ООН із відновлення та розбудови миру (UN RPP), Фондом «Партнерство за сильну Україну» (ФПСУ), Фондом «Східна Європа», Проєктом PROSTO та іншими структурами, що впроваджують проєкти, направлені на розвиток економіки і надання адміністративних послуг.

До 24.02.2022 в громаді діяв відділ надання адміністративних послуг Виконавчого комітету Старобільської міської ради Луганської області.

На цей час відновлено роботу відділу та надаються адміністративні послуги громадянам та суб'єктам господарювання громади поза межами громади у більш безпечних регіонах України за місцем розташування гуманітарних хабів Попаснянської міської військової адміністрації (м. Харків), Щастинської районної військової адміністрації (м. Суми), Северодонецької районної військової адміністрації (м. Івано-Франківськ).

Для інформаційного забезпечення суб'єктів підприємництва на офіційному вебсайті Старобільської МВА та в мережі «Facebook» щомісяця розміщується добірка про державні та міжнародні програми підтримки підприємництва, у тому числі грантову допомогу, та інші ініціативи.

Надалі робота громади буде спрямована на підтримку релокованих суб'єктів підприємництва та повернення їх після деокупації на територію громади. Триватиме співпраця з державними, громадськими і міжнародними організаціями з питань розвитку та підтримки підприємництва.

Підприємницьким структурам надаватиметься інформаційна та консультаційна допомога. Бізнес долучатиметься до участі у державних та міжнародних фінансових, грантових і навчальних програмах та проєктах.

Також триває робота з питання надання підприємцям після деокупації преференцій та пільг.

Основні проблеми:

зруйновані та пошкоджені майнові комплекси, втрата основних фондів, ринків збуту продукції, відсутність необхідної кількості обігових коштів та кваліфікованих кадрів, порушення логістичних шляхів тощо

пошкоджений та розграбований відділ надання адміністративних послуг;
обмежений рівень інформаційного забезпечення.

Основні завдання:

підтримка релокованих суб'єктів підприємництва та повернення їх після деокупації на територію громади;

інформаційна, консультаційна та інша підтримка дерелокованих підприємницьких структур;

залучення бізнес-структур до участі у державних та міжнародних програмах підтримки бізнесу;

співпраця з міжнародними організаціями (фондами, програмами, проєктами) з питань підтримки підприємницьких структур.

Очікувані результати:

відновлення та зростання бізнесу, створення нових робочих місць;
отримання суб'єктами підприємництва фінансової та грантової допомоги;
відновлення діяльності відділу надання адміністративних послуг;
відновлення роботи суб'єктів інфраструктури підтримки бізнесу;
розміщення на офіційному вебсайті громади та в мережі «Facebook» інформаційних повідомлень для бізнесу.

1.14. Внутрішня торгівля

Споживчий ринок є одним із найвагоміших сегментів національного ринку, що характеризує відносини, які складаються у процесі виробництва, обміну й споживання кінцевих товарів і послуг.

Торгівля, ресторанне господарство та побутове обслуговування населення є важливим складником внутрішнього ринку, що відіграє значну роль у формуванні загального економічного потенціалу громади та забезпеченні потреб населення в товарах і послугах.

Роздрібний товарооборот є одним із показників, який характеризує рівень життя та матеріального добробуту населення.

Розвиток споживчого ринку громади забезпечували суб'єкти малого та середнього бізнесу – фізичні особи – підприємці.

На початок 2022 року ефективне функціонування системи обігу споживчих товарів в громаді забезпечували 503 підприємства роздрібної торгівлі, з яких 374

– стаціонарні магазини (продовольчі та непродовольчі), 123 – напівстаціонарних об'єктів та 6 – з торгівлею поза магазинами (лотки (розкладки), 8 – автозаправних станцій, 14 підприємств гуртової торгівлі, 2 ринки.

В громаді здійснювали діяльність супермаркет національної торговельної мережі «АТБ» (1 од.) та Сєверодонецька мережа супермаркетів «Сім'я» (2 од.).

Роздрібна торгівля побутовою технікою та електронікою була представлена спеціалізованими торговельними мережами та фірмовими магазинами: «Фокстрот», «COMFY», магазинами цифрової техніки та мобільного зв'язку «Мобілочка», «F5», косметики та побутової хімії «Єва».

Значну роль у забезпеченні населення продуктами харчування і непродовольчими товарами виконували 2 ринкових підприємства (змішані), загальна кількість торговельних місць – 1 314, загальною площею – 24,0 тис.м².

У сфері ресторанного господарства громаді діяли 32 заклади, розрахованих на понад 1 885 посадкових місць: кафе, бари, закусочні та буфети, їдальні, у тому числі закриті (для харчування чітко визначеної групи осіб в закладах загальної середньої освіти).

Побутові послуги населенню надавали: 24 перукарні, 3 об'єкти з послуг, пов'язаних з доглядом за тілом (сауни, кабінети з масажу, солярії), 13 об'єктів – станції технічного обслуговування автомобілів, 8 об'єктів – з виготовлення та ремонту взуття, 8 об'єктів – ательє з пошиття одягу, 6 об'єктів з ремонту побутової техніки, комп'ютерів, 6 об'єктів – послуги фотографа, 3 об'єкти ритуальних послуг, 25 об'єктів інших побутових послуг (виготовлення та ремонт меблів, ювелірних виробів тощо).

Розвиток внутрішньої торгівлі тісно пов'язаний з розвитком промислового та сільськогосподарського виробництва.

Проведення активних бойових дій на території громади, оголошення загальної евакуації мешканців з 24.02.2022, масовий відтік працездатного населення, суттєві руйнування виробничих та інфраструктурних об'єктів, закриття підприємств призвели до дисбалансу в економіці.

На обсяги реалізованих споживчих товарів та послуг, платоспроможність населення впливає індекс споживчих цін, який у 2022 році (до грудня попереднього року) становив 124,9 % (2021 рік – 110,9 %). Зростання інфляції насамперед зумовлене наслідками терористичних дій російської федерації та тимчасової окупації територій.

Інфляція знижуватиметься в наступні роки, насамперед, завдяки очікуваному зменшенню без пекових ризиків.

Розвиток внутрішньої торгівлі є важливим чинником економічного зростання, зайнятості населення, створення робочих місць і взагалі зміцнення економіки громади.

Повномасштабне вторгнення російської федерації та тимчасова окупація території громади призвели до значних втрат людського потенціалу, припинення діяльності малого і середнього бізнесу, руйнування (пошкодження) критичної інфраструктури, житла, складських приміщень, магазинів, релокації бізнесу.

Після деокупації громади важливе значення матиме об'єднання зусиль для відновлення та розвитку економічного потенціалу, подолання наслідків збройної

агресії російської федерації, створення умов для підвищення життєстійкості та спроможності населення.

Темпи початкового післявоєнного економічного відновлення будуть помірними, але прогнозується протягом наступних трьох років отримати позитивні результати у сфері внутрішньої торгівлі.

Основні проблеми:

розгортання інфляційних процесів та зростання індексу споживчих цін;
втрати трудового потенціалу;
зниження купівельної спроможності населення;
порушення логістичної схеми постачання товарів.

Основні завдання:

забезпечення сталого розвитку споживчого ринку, у тому числі шляхом отримання позитивної динаміки основних показників, які сформувалися на 01.01.2022;

розвиток та оптимізація інфраструктури споживчого ринку, сучасних об'єктів торгівлі, ресторанного господарства та побутового обслуговування населення;

розвиток фірмової мережі підприємств-виробників продовольчих та непродовольчих товарів;

організація діяльності дрібнороздрібної торговельної мережі, проведення ярмарків з продажу продовольчих та непродовольчих товарів з метою задоволення потреб населення;

формування сприятливого інвестиційного іміджу, організація бізнес-зустрічей для пошуку міжрегіональних та закордонних партнерів;

залучення безповоротної фінансової допомоги для бізнесу, участь у реалізації урядових грантових програм та програм міжнародної допомоги.

Очікувані результати:

забезпечення населення громади основними продовольчими та непродовольчими товарами, побутовими послугами, у тому числі у сільській місцевості, за доступними цінами;

задоволення попиту населення громади на товари, у тому числі першої потреби, у повному обсязі та гарантованої якості;

індекс споживчих цін на рівні 2021 року – 110,9 %;

формування торговельної інфраструктури з урахуванням відповідних нормативів з метою забезпечення мешканців стаціонарними магазинами, підприємствами ресторанного господарства та ринками;

залучення на споживчий ринок товарних ресурсів шляхом проведення ярмарків за участі безпосередніх товаровиробників;

вжиття заходів щодо здійснення контролю за додержанням вимог законодавства у сфері торгівлі, ресторанного господарства, ринків, побутового обслуговування населення.

1.15. Туристично - рекреаційна галузь

Впродовж 2020-2021 років основні зусилля були спрямовані на активізацію внутрішнього туризму, його популяризацію, проведення заходів із впровадження маркетингу в туризмі.

З метою підвищення економічної спроможності громади шляхом розвитку локального туризму, привернення уваги місцевих мешканців та гостей громади до туристично-привабливих місць, розташованих на території громади, створення умов для комфортного відпочинку та дозвілля шляхом відвідання туристичних маршрутів розпочато взаємодію з Луганською ОДА щодо проєкту «Розвиток співпраці територіальних громад Луганської області у галузі локального туризму» за організаційної підтримки ГО «Взаємодія – Плюс» за рахунок коштів МТД.

В громаді було актуалізовано 1 туристичний маршрут «Старобільськ: атмосферний, загадковий, овіяний легендами», під час якого туристи могли відвідати знаменитий Свято-скорботний жіночий монастир «Всіх скорботних Радості», Поклонний Хрест на крейдяній горі біля села Підгорівка, та ознайомитись з архітектурою історичної частини Старобільська.

Перелік наявних та потенційних туристичних об'єктів:

СВЯТО-МИКОЛАЇВСЬКИЙ КАФЕДРАЛЬНИЙ СОБОР м. Старобільськ, вул. Світличного, 11-13 серпня 1858 року Священним Синодом прийнято рішення побудувати в місті Старобільськ Харківської єпархії камінний храм з ім'ям Миколаївський. Побудували його на честь Святителя Миколая Мирлікійського Чудотворця на знак пам'яті померлого імператора Миколи I. Зі встановленням Сіверськодонецької і Старобільської єпархії Миколаївська церква була перейменована на Свято-Миколаївський Кафедральний Собор.

СВЯТО-СКОРБОТНИЙ ЖІНОЧИЙ МОНАСТИР «ВСІХ СКОРБОТНИХ РАДОСТЕ» м. Старобільськ, вул. Монастирська, 43. Старобільський Свято-Скорботний жіночий монастир виник спочатку як притулок для дівчат-сиріт, який організувала в 1849 році дворянка А. Булич. У 1862 р. притулок перетворився у жіночу громаду на честь ікони Божої Матері «Всіх скорботних Радість». Згодом спорудили зимовий храм на честь Святої Живоначальної Трійці, а в 1886 році громаду звели до ступеня монастиря. Головний храм монастиря зводили 28 років. Усі його частини складені за однією віссю. У 1890 році в монастирі вже було 300 монахинь, не враховуючи послушниць. Головна святиня – чудодійна ікона Божої Матері «Всіх скорботних Радосте».

КАПЛИЦЯ У ПАРКУ КУЛЬТУРИ ТА ВІДПОЧИНКУ м. Старобільськ. Покровський собор у Старобільську побудований одночасно з утворенням Бельського військового містечка, тобто, можливо, ще в 1600 році. Спочатку він був дерев'яним. Спорудження храму здійснювалася коштом народних пожертвувань. Покровський кафедральний собор Божої матері освячений архієпископом у 1794 році. Собор простояв 140 років і був зруйнований у 1934 році. На його місці зараз зведено каплицю. З каменів зруйнованого собору побудували залізничний вокзал у місті.

ОЛЕКСАНДРІВСЬКА ЧОЛОВІЧА ГІМНАЗІЯ м. Старобільськ, вул. Руднева, Старобільська гімназія № 1. Найстарішою будівлею є

Олександрівська чоловіча гімназія, збудована в 1878 році. У колишній будівлі Олександрівської чоловічої гімназії зараз розташовується Старобільська гімназія №1, а на місці будинку Ковтунова – спортмайданчик. У 1945 – 1949 роках у приміщенні школи розташовувалася жіноча школа.

КАТЕРИНІВСЬКА ГІМНАЗІЯ м. Старобільськ, пл. Гоголя, 1. Майже сто років тому в Старобільську була відкрита Катеринівська (в деяких джерелах Миколаївська) жіноча гімназія. Її введено в експлуатацію в 1909 році. Будівля, у якій знаходилася ця гімназія, досі прикрашає наше місто. Зараз це будівля Коледжу Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.

БУДИНОК РУДНЄВА м. Старобільськ, вул. Руднева (вул. Володарського). У центрі міста розташована будівля купця М. Руднева. Він жив в іншому будинку, а в кутовій будівлі купець провадив свій бізнес: магазини, готель, ресторан. У приміщенні цього будинку ще в далекому лютому 1919 року відбувся з'їзд Рад Старобільського повіту. У мебльованих кімнатах готелю жили свого часу письменники Ільф і Петров. За словами очевидців, саме з балкона цього будинку батько Махно звертався до народу.

ПІДЗЕМНІ ХОДИ БАТЬКА МАХНА Починаються від жіночого монастиря. Найголовніша з легенд пов'язана зі схованим десь у Старобільську – або на його околицях – скарбу Махна. Мисливці за скарбами відомого анархіста переконані: коштовності існують! А все тому, що до Старобільська Махно заїжджав із величезним обозом, а покидав місто вже без нього. Отже, військову скарбницю він закопав десь неподалік. Перше, що спадає на думку шукачам, – це Старобільські підземелля. Коли саме вони з'явилися у Старобільську, точно ніхто не знає. Відомо лише, що найбільші з них були сполученням між жіночим монастирем і міською церквою. Виникли підземні переходи в ХІХ столітті, тоді їх споруджували між будинками. Особливо заможні містяни будували підвали, які з'єднували один або кілька будинків, мали відгалуження, таємні кімнати-сховища.

Внаслідок збройної агресії російської федерації, проведення активних бойових дій на території громади та її тимчасової окупації у 2022-2024 роках повноцінна діяльність щодо розвитку та популяризації туризму була унеможливлена.

Основні проблеми:

значні пошкодження та руйнування об'єктів туристичного призначення;
погіршення туристичної привабливості громади;
недостатній рівень безпеки та захисту туристів.

Основні завдання:

відновлення, актуалізація та розбудова нових туристичних продуктів, їх просування та популяризація; створення «маршрутів пам'яті» у межах масштабного проекту Meet Ukraine;

виготовлення інформаційної продукції про туристичний потенціал регіону (буклетів, брошур тощо), ведення сторінки «Старобільщина туристична»;

залучення МТД та бюджетних коштів, надання консультативно-методичної допомоги громадським організаціям, їх об'єднанням, суб'єктам туристичної діяльності щодо розробки і реалізації проєктів у сфері туризму, у тому числі на проведення оцінки та стану туристичної галузі у післявоєнний період;

сприяння відновленню туристичної інфраструктури за рахунок коштів Фонду відновлення зруйнованого майна та інфраструктури.

надання консультативної допомоги щодо формування реєстру пошкоджених об'єктів туристичного призначення, шкода та збитки яким завдані бойовими діями, терористичними актами, диверсіями, спричиненими військовою агресією російської федерації проти України та подальшого відновлення вказаного зруйнованого майна та інфраструктури;

організація, проведення та участь у семінарах, тренінгах із залученням фахівців туристичної галузі, провідних науковців для обміну досвідом, вивчення кращих практик відновлення туристичної галузі у післявоєнний період.

Очікувані результати:

створення актуальних туристичних продуктів;

поступове відновлення туристичної інфраструктури, створення сприятливих умов для розвитку різновидів туризму та конкурентоспроможного туристичного продукту;

збереження пам'яті про події, пов'язані з військовою агресією російської федерації в Україні, відновлення туристичної сфери у громаді;

проведення не менш 2 заходів на рік щодо розвитку туристичної галузі.

1.16. Розроблення містобудівної документації

Містобудівна документація забезпечує сталий розвиток територіальної громади з дотриманням принципу збалансованості державних, громадських та приватних інтересів, передбачає узгоджене прийняття рішень щодо цілісного просторового розвитку населених пунктів, як єдиної системи розселення. Розроблення і реалізація містобудівної документації, інвестиційних програм розвитку населених пунктів і територій є головним напрямом містобудівної діяльності. Наявність повноцінної сучасної містобудівної документації створить переваги громаді у залученні інвесторів.

В попередні роки громадою було розроблено та затверджено проєкт містобудівної документації міста, в тому числі генеральний план, план зонування, детальний план територій та історико-архітектурний опорний план.

На сьогодні внесені зміни до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» та передбачений новий вид містобудівної документації – комплексний план просторового розвитку території територіальної громади, у складі якого розробляються генеральні плани населених пунктів.

Громада звернулась до відповідної проєктної організації щодо визначення вартості розроблення комплексного плану з подальшим використанням цих даних під час підготовки програм з розроблення містобудівної документації.

Основні проблеми:

виготовлення картографічної основи у масштабах 1:10000, 1:2000, яка потрібна для розроблення містобудівної документації.

Основні завдання:

проведення необхідних заходів щодо розроблення комплексних планів просторового розвитку територій територіальних громад;

сприяння розробленню документації просторового розвитку (містобудівної документації) з урахуванням ризику виникнення надзвичайних ситуацій та додержання вимог інженерно-технічних заходів цивільного захисту.

Очікувані результати:

розроблення містобудівної документації.

1.17. Управління об'єктами комунальної власності

Матеріальною і фінансовою основою громади є рухоме і нерухоме майно, доходи бюджету, інші кошти, земля, природні ресурси, які знаходяться у комунальній власності громади.

У комунальній власності громади перебувають земельні ділянки різного цільового призначення, площинні водні об'єкти (озера, ставки, водосховища, водойми), об'єкти нерухомого майна.

У 2021 році Старобільською міською радою Луганської області був створений Відділ житлово-комунального господарства, благоустрою та будівництва Старобільської міської ради Луганської області, який організовував та координував діяльність підприємств комунальної власності та підприємств-виконавців житлово-комунальних послуг з наступних напрямків: утримання, експлуатація, поточний та капітальний ремонт житлового фонду; капітальне будівництво та реконструкція об'єктів соціальної сфери міста; водопостачання та водовідведення; ремонт та утримання автодоріг та тротуарів; ремонт та утримання зовнішнього освітлення; організація озеленення тощо.

Таку діяльність на території громади виконували наступні комунальні підприємства: «Благоустрій м. Старобільськ», «Старобільськбудтехсервіс», «Вода Старобільщини». Їх діяльність була збитковою та потребувала фінансової підтримки з бюджету громади.

Діяльність об'єктів комунальної власності необхідно оцінювати не лише як економічну ефективність, а й соціальну, тобто визначати ефективність діяльності комунального підприємства з точки зору інтересів відповідної територіальної громади, яка є власником його активів. Для оцінки ефективності діяльності комунальних підприємств застосовуються два підходи:

економічний (або комерційний), який оцінює ефективність управлінських рішень із точки зору отриманого доходу чи економічної доцільності угоди;

соціальний, що дозволяє оцінити ефективність управління об'єктами комунальної власності з точки зору користі управлінських рішень для місцевої громади, тобто наскільки вони покращують якість життя населення та динамічно розвивається територіальна громада тощо.

За умови забезпечення ефективного функціонування комунальних підприємств вони стають донорами місцевого бюджету, за рахунок фінансових ресурсів комунальних підприємств формується певна частка дохідної частини фінансових ресурсів місцевих органів влади.

Протягом 2021 року на житлово-комунальне господарство та економічну діяльність (утримання та розвиток автомобільних доріг та дорожньої інфраструктури, підвищення доступності до інтернету в сільській місцевості, будівництво об'єктів житлово-комунального господарства, установ освіти, охорони здоров'я, закладів культури та фізичної культури і спорту тощо) з державного бюджету та бюджету громади було витрачено 33 631,683 тис. гривень.

В житловому фонді громади станом на початок 2022 року перебувало 39 багатопверхових будинків, житловий фонд громади складав 552,0 тис. м².

В громаді діє програма «Утримання житлових об'єктів комунальної власності Старобільської міської територіальної громади на 2021-2025 роки». Виконання Програми дасть змогу сформувавши єдину політику утримання та управління житловими об'єктами комунальної власності Старобільської міської територіальної громади.

Наразі є потреба у здійсненні актуалізації та повноцінного аналізу стану об'єктів житлово-комунального господарства громади, але це стане можливим лише після завершення активних бойових дій або скасування воєнного стану в державі та деокупації громади. Більшість житлових будинків введено в експлуатацію у 1950-1990-х роках.

В результаті бойових дій на території громади було повністю зруйновано 2 двоповерхових багатоквартирних житлових будинків та 5 приватних будинків, пошкоджено: 32 багатоквартирних та 57 приватних будинків, 8 об'єктів освіти, 1 будівля КП «Благоустрій міста Старобільськ».

Станом на 01 вересня 2024 року на порталі Дія власниками житла громади подано 197 повідомлень про зруйноване житло. Після припинення бойових дій планується розпочати роботи з відновлення зруйнованого/пошкодженого житлового фонду.

Водопровідно-каналізаційне господарство. Загальна протяжність мережі водопостачання в громаді складала 62,1 км, водовідведення – 45,2 км. За 2021 рік спожито питної води – 212,3 тис. м³, у тому числі: населення – 164,1 тис. м³, підприємства – 48,2 тис. м³; відведення стоків – 215,3 тис. м³, у тому числі: населення – 127,6 тис. м³, підприємства – 87,7 тис. м³.

У зв'язку із відсутністю протягом тривалого часу інноваційних рішень та відповідних обсягів інвестицій для відновлення систем водопостачання та водовідведення населених пунктів громади, майже вичерпано ресурс експлуатації споруд та об'єктів водопровідно-каналізаційного господарства, наразі прогресує тенденція до зниження якості відповідних послуг споживачам громади. Водопровідно-каналізаційні мережі, споруди та обладнання потребують термінової модернізації та заміни. Незадовільний технічний стан водопровідних мереж призводить до втрат води та великих матеріальних витрат на проведення аварійно-відновлювальних робіт.

Протягом 2021 року було реконструйовано 3,55 км мереж водопостачання, розпочато реконструкцію очисних споруд с. Половинкине, каналізаційних насосних станцій № 1, № 2, № 3, № 4, № 6 та напірного каналізаційного колектору від КНС № 1 до очисних споруд с. Половинкине.

У період з 24.02.2022 по теперішній, у зв'язку з повномасштабною військовою агресією російської федерації проти України зруйновано та пошкоджено об'єкти і у цій сфері.

Планом дій щодо життєзабезпечення деокупованих населених пунктів на території громади передбачено першочергове обстеження і відновлення функціонування комунальних підприємств, мереж електро-, газо-, тепло-, водопостачання та водовідведення.

Основні проблеми:

неможливість проведення оцінки завданої шкоди та збитків об'єктам комунальної власності внаслідок окупації збройними силами російської федерації територій громади;

низький рівень рентабельності роботи підприємств;

високий рівень непродуктивних витрат матеріальних та енергетичних ресурсів.

Основні завдання:

сприяння залученню ресурсів різного рівня, у тому числі бюджетних коштів, на реалізацію проєктів і програм інвестиційного спрямування;

забезпечення рентабельної діяльності комунальних підприємств;

підвищення раціонального та ефективного управління об'єктами комунальної власності територіальної громади;

раціональне використання земельних ресурсів громади.

Очікувані результати:

відновлення роботи комунальних підприємств;

виконання показників фінансово-господарської діяльності, затверджених фінансовими планами, збільшення доходу від реалізації продукції (робіт, послуг) та скорочення збитків.

1.18. Демографічна сфера

Станом на 01.01.2022 чисельність наявного населення громади за даними Держстату складала 27,909 тис. осіб. За оперативними даними Відділу надання адміністративних послуг Виконавчого комітету Старобільської міської ради Луганської області (при формуванні власного реєстру громади, були використані диски с даними Державного реєстру виборців які були передані, за віковими групами від 18 років) станом на 23.02.2022 чисельність зареєстрованого населення громади становила 30,384 тис. осіб.

Станом на 23.02.2022 на території громади було зареєстровано 25, 854 тис. внутрішньо переміщених осіб, з яких 15,160 тис. осіб, або 57 % – особи пенсійного віку. Протягом 2019-2021 років відбувалось поступове

скорочення чисельності осіб зазначеної категорії, пов'язане з ускладненням перетину лінії розмежування, а також введенням процедур контролю за місцем фактичного проживання.

За інформацією Мінсоцполітики кількість зареєстрованих внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО) на території підконтрольній українській владі з урахуванням кількості ВПО, що вибули з громади станом на 25.08.2023 становило 21,677 тис. осіб.

За оперативними даними Відділу надання адміністративних послуг Виконавчого комітету Старобільської міської ради Луганської області станом на 01.01.2024 чисельність зареєстрованого населення громади складає – 30,363 тис. осіб, з них діти від 0-14 років – 3,104 тис. осіб, від 14-18 років – 1,130 тис. осіб. З початку війни зареєстроване населення громади на території підконтрольній уряду України зменшилось на 21 особу.

Демографічна ситуація у середньостроковій перспективі залишатиметься складною через повномасштабне вторгнення російської федерації в Україну. Україна зазнає значних втрат населення внаслідок низької народжуваності, високої смертності, великої кількості полеглих захисників та міграції українців за кордон. Наразі важко спрогнозувати, скільки людей буде в громаді через два-три роки, враховуючи тих, хто виїхав з країни через війну.

Основні проблеми:

бойові дії на території громади;
тимчасова окупація громади.

Основні завдання:

забезпечення належних умов для повернення ВПО до покинутих населених пунктів.

Очікувані результати:

зниження темпів природного та міграційного скорочення;
повернення ВПО, які виїхали із зони бойових дій, у громаду.

1.19. Ринок праці

Бойові дії та тимчасова окупація громади негативно вплинули на ринок праці.

Значна частина населення залишилася без робочих місць та коштів для існування, була вимушена покинути свої домівки та стати внутрішніми переселенцями або мігрувати за кордон. Старобільський районний центр зайнятості протягом цього часу не припиняв виконувати покладені на нього функції, формат діяльності був змінений на дистанційний. Нараховувалася та виплачувалася допомога по безробіттю особам, які залишилися на тимчасово окупованій території, зв'язок з ними підтримувався доступними засобами телекомунікації. Якщо такі безробітні виїжджали у більш безпечні регіони

України, їм забезпечувався повний супровід щодо майбутнього працевлаштування.

Економічна діяльність підприємств, які розташовувалися на території громади, переважно сільськогосподарської направленості. Так як Старобільську міську територіальну громаду окуповано у перші дні збройної агресії, можливості релокуватися на інші території України у цих підприємств не було. Протягом вказаного періоду фахівцями Старобільського районного центру зайнятості проводилася робота щодо налагодження зв'язку з роботодавцями громади, з'ясування ситуації на підприємствах, їх релокації та встановлення контактів з трудовими колективами. Переважна більшість роботодавців знаходиться у простій або призупинили дію трудового договору з працівниками. Частина підприємств припинила діяльність взагалі. За даними ГУ ДПС у Луганській області розпочали економічну діяльність за новим місцем знаходження 11 підприємств. Але є частина таких, які виїхали та відновили свою діяльність у різних регіонах України без зміни юридичної адреси, переважна більшість цих підприємств –представники малого бізнесу.

У разі звернення внутрішньо переміщених осіб до центру зайнятості з питань пошуку роботи, фахівці центру зайнятості під час індивідуальної бесіди інформують про послуги, які надає служба зайнятості, з'ясовує потреби клієнта щодо майбутнього місця працевлаштування, пропонують скласти резюме та відвідати заходи, які допоможуть визначити можливості працевлаштування людини, інформують про актуальні вакансії.

Задля підбору прийнятної роботи та оперативного працевлаштування ВПО, фахівці центру зайнятості відповідно до методики, проводять профілювання, під час якого з'ясовують всі потреби людини щодо майбутнього місця працевлаштування, професійний та освітній рівень шукача роботи, досвід роботи, ступінь трудової мотивації, активності і мобільності та обставини, які можуть бути перешкодою під час працевлаштування.

На основі отриманих результатів розробляється індивідуальний план працевлаштування. Цей план є спільною програмою дій фахівця центру зайнятості та безробітного, спрямованих на пошук підходящої роботи або здійснення іншого виду зайнятості, у тому числі тимчасової. Індивідуальний план працевлаштування підлягає коригуванню у разі зміни обставин, які впливають на можливості інтеграції людини до ринку праці.

Службою зайнятості також відбувається взаємодія з роботодавцями, спрямована на вирішення питань працевлаштування внутрішньо переміщених осіб під час дії воєнного стану в Україні.

Проводиться інформаційно-роз'яснювальна робота щодо додержання норм законодавства про працю та зайнятість, необхідності подання за наявності потреби у працівниках, забезпечення роботодавців інформацією про професійно-кваліфікаційний склад осіб, зареєстрованих в центрі зайнятості, проведення міні-ярмарків вакансій та співбесід кандидатів з роботодавцями в дистанційному режимі.

З метою підтримки внутрішньо переміщених осіб на базі гуманітарного штабу у м. Львові організовано прийом спеціалістами Лисичанського та

Львівського центрів зайнятості, які надають консультації щодо працевлаштування, надається допомога у заповненні форм з працевлаштування та інформація з обрання форм самозайнятості і наявних форм навчання. Проводиться професійне інформування та консультування щодо професійної орієнтації, індивідуальне профконсультування для осіб, які не мають професії або бажають змінити професію.

Проводиться підбір кандидатур на вакантні посади в новоутворені структури Старобільської МВА, до виконавчих органів Старобільської міської ради Луганської області та комунальних підприємств, організацій для відновлення їх роботи.

З початку 2023 року до Старобільської МВА, виконавчих органів, підприємств, установ та організацій, засновником яких є Старобільська міська рада Луганської області, працевлаштовано 137 осіб.

Також, громада, з метою спрощення для ветеранів та ветеранок пошуку вакансій на посади в державних органах та органах місцевого самоврядування, долучилася до спільної ініціативи щодо розміщення наявних вакансій у застосунок Е-карта вакансій для ветеранів та ветеранок, який було розроблено Національним агентством України з питань державної служби разом з Міністерством у справах ветеранів.

Повномасштабні військові дії призвели до значної втрати економічного потенціалу громади, спричинивши тим самим кризові зміни та численні проблеми на ринку праці, а саме: міграційний відтік робочої сили; значне зменшення кількості діючих роботодавців у зв'язку з релокацією підприємств та обсягів створення нових робочих місць; поглиблення дисбалансу між попитом та пропозицією робочої сили на ринку праці.

Основні проблеми:

зростання рівня безробіття;

наявність тіньових відносин у малому та середньому бізнесі при працевлаштуванні незайнятого населення;

міграція населення громади в інші регіони України або за кордон;

пошкодження інфраструктури населених пунктів та зруйновані виробничі потужності підприємств;

дисбаланс на ринку праці, а саме невідповідність професійно-кваліфікаційного рівня осіб, що перебувають на обліку в службі зайнятості та кадровою потребою підприємств.

Основні завдання:

створення сприятливих умов для розвитку малого бізнесу та підприємництва у громаді;

створення ефективних умов для самозайнятості населення;

здійснення заходів щодо подолання тіньової економіки та тіньової зайнятості населення;

сприяння працевлаштуванню незайнятого населення та безробітних осіб, у тому числі ВПО;

сприяння підвищенню професійного рівня працездатного населення з урахуванням потреб економіки та ринку праці;

забезпечення тимчасової зайнятості населення шляхом організації громадських та суспільно-корисних робіт;

проведення інформаційно-роз'яснювальних заходів для населення, роботодавців та соціальних партнерів щодо законодавства про зайнятість, послуги служби зайнятості, переваги легальної зайнятості та оплати праці.

Очікувані результати:

зменшення рівня безробіття та підвищення рівня зайнятості населення;

працевлаштування незайнятого населення та безробітних осіб, у тому числі ВПО, за сприяння служби зайнятості;

підвищення професійного рівня та конкурентоспроможності безробітних громадян шляхом здійснення професійного навчання для задоволення потреб роботодавців у працівниках, що сприятиме зменшенню дисбалансу між попитом та пропозицією робочої сили;

підвищення рівня обізнаності населення про реальний попит та умови праці сучасного ринку праці;

збільшення середньомісячної заробітної плати.

1.20. Соціальне забезпечення

Станом на 01.10.2021 у громаді на обліку перебувало 43 570 одержувачів різних видів державної соціальної допомоги, у тому числі: 3 564 особи – державної допомоги; 8 871 особи – субсидії на житлово-комунальні послуги; 6 051 особи – пільги; 25 084 особи – допомога внутрішньо переміщеним особам.

У зв'язку з повномасштабним вторгненням російської федерації на територію України надання всіх видів державної допомоги одержувачам громади здійснюється централізовано. Згідно із чинним законодавством передбачено 20 видів державної соціальної допомоги та грошових виплат, які нараховуються централізовано.

Незважаючи на війну, суми нарахувань соціальних допомог зростають, що обумовлено збільшенням прожиткового мінімуму. При цьому кількість отримувачів зменшується, оскільки мешканці громади переміщуються у більш безпечні регіони України та переводять свої соціальні виплати.

Проте, у наступні роки після деокупації громади прогнозується значне збільшення кількості отримувачів державних соціальних допомог та грошових виплат.

Кількість отримувачів допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам в громаді також зменшується, оскільки внутрішньо переміщені особи, які мешкали в громаді, переміщуються у більш безпечні регіони України та реєструють нове місце фактичного проживання.

Житлові субсидії та пільги також нараховувалися централізовано за спеціальним механізмом відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 07.03.2022 № 215 «Про особливості нарахування та виплати грошових допомог, пільг та житлових субсидій на період дії воєнного стану». У грудні 2022

року функцію нарахування та призначення житлових субсидій і пільг було передано органам Пенсійного фонду України згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 16.09.2022 № 1041.

Оскільки територія громади знаходиться в зоні проведення бойових дій, структурні підрозділи Головного управління Пенсійного фонду України в громаді не мають можливості здійснювати повноваження за місцем розташування сервісних центрів, прийом громадян за місцем їх реєстрації не проводиться. Також відсутня можливість передачі справ субсидіантів та пільговиків від органів соціального захисту населення районного рівня.

Основні проблеми:

тимчасова окупація громади, втрата архівних документів, комп'ютерної техніки, кваліфікованих кадрів, відсутні технічні можливості для повноцінної роботи;

відсутність в органах соціального захисту населення паперових справ отримувачів житлових субсидій та пільг;

відсутність можливості прийому громадян за місцем розташування сервісних центрів Головного управління Пенсійного фонду України на території громади.

Основні завдання:

відновлення доступу до всіх програмних комплексів (їх компонентів та підсистем) Міністерства соціальної політики України, забезпечення підрозділів з питань соціального захисту населення технічним оснащенням та кваліфікованими кадрами, підготовка до швидкого та повноцінного відновлення роботи після деокупації громади;

своєчасне проведення виплат отримувачам житлових субсидій та пільг.

Очікувані результати:

повне відновлення роботи всіх установ соціальної сфери громади, забезпечення громадян якісними адміністративними послугами соціального характеру та соціальними послугами, своєчасне нарахування та виплата державних соціальних допомог, грошових виплат.

Одним з найбільш важливих аспектів соціального захисту населення є організація надання соціальних послуг населенню – особам похилого віку, особам (дітям) з інвалідністю та особам, які опинилися у складних життєвих обставинах.

Надання соціальних послуг непрацездатним громадянам похилого віку, особам з інвалідністю та особам, які опинилися у складних життєвих обставинах, в громаді забезпечували: Комунальна установа «Старобільський міський центр соціальних служб» та Комунальна установа «Старобільський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)».

До 2022 року рівень охоплення соціальними послугами населення громади, найбільш вразливих категорій населення мали позитивну динаміку.

У структурі територіального центру соціального обслуговування діяли спеціальні відділення, які щодня надавали соціальні послуги людям похилого віку, особам з інвалідністю.

Відділення соціальної допомоги вдома. За 9 місяців 2021 року 25 соціальних робітників (8 у місті, 17 у селах) обслуговували 218 одиноких, одиноко проживаючих громадян та осіб з інвалідністю, що за висновками лікарів потребують постійної допомоги по веденню домашнього господарства: 80 – підопічних мешкає у місті, 133 – у сільській місцевості. Ветерани війни – 25 осіб, (з них інваліди війни – 3 особи).

Відділення соціальної реабілітації дітей з інвалідністю та дітей групи ризику. За 9 місяців 2021 року було надано 2 351 послугу дітям з інвалідністю та дітям групи ризику.

Процес реабілітації дітей з інвалідністю у відділенні безкоштовно для дітей громади забезпечували сестри медичні з масажу, фізіотерапії та лікувальної фізкультури. Діти отримали такі процедури як: масаж, фізіотерапевтичне лікування, лікувальна фізкультура. Проводились індивідуальні бесіди.

Відділення організації надання адресної натуральної та грошової допомоги. За підтримки фермерських господарств натуральну допомогу у вигляді продуктів харчування отримали 19 осіб. Також малозабезпечені сім'ї, особи з інвалідністю отримали допомогу у вигляді одягу (охоплено 93 особи). У тимчасове користування надаються технічні засоби реабілітації («Пункт прокату») – видано 172 технічні засоби реабілітації за 9 місяців 2021 року.

Відділення денного перебування (клуб «Ветеран»). Для людей похилого віку у відділенні проводились концерти присвячені святкам та вшанування ювілярів, працював «Університет III віку», два рази на тиждень проводились заняття факультетів: «Пісенний», «Лікувальна фізкультура», «Шаховий» та «Майстриня» (за 9 місяців 2021 року було охоплено 98 осіб).

Пенсіонери та особи з інвалідністю громади одержували безкоштовні послуги масажиста у відділенні та вдома (за 9 місяців 2021 року було охоплено 26 осіб, які отримали 260 послуг).

Соціальну роботу із сім'ями, дітьми та молоддю, які належать до вразливих груп населення та/або перебувають у складних життєвих обставинах здійснювала Комунальна установа «Старобільський міський центр соціальних служб» Старобільської міської ради Луганської області.

В банку даних потенційних отримувачів соціальних послуг перебувало 1 224 сім'ї.

За 9 місяців 2021 року сім'ям надано 2 600 соціальних послуг. Соціальним супроводом охоплено 80 сімей та осіб.

З метою надання сім'ям Висновку оцінки потреб у соціальних послугах для оформлення статусу «дитина, що постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів», фахівцями із соціальної роботи здійснено оцінку потреб в 171 сім'ї, відносно 281 дитини.

Соціальним супроводженням Старобільського МЦСС було охоплено 3 прийомні сім'ї, в яких виховується 3 дітей - сиріт та дітей, позбавлених

батьківського піклування та 1 особа з їх числа. Протягом 9 місяців 2021 року прийомні сім'ї отримали 140 соціальних послуг.

Три особи з числа дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування, які перебували під соціальним супроводом та отримували соціальні послуги Старобільського МЦСС придбали житло за рахунок коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на проєктні, будівельно-ремонтні роботи, придбання житла та приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних, та забезпечення житлом дітей-сиріт, осіб з їх числа, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 15.11.2017 № 877.

У рамках діяльності спеціалізованого формування «Мобільний консультаційний пункт соціальної роботи», проведено 17 онлайн конференцій з учнівською молоддю на платформі Zoom. Актуальні теми серед учнівської молоді – «Кібербулінг. Безпечна поведінка у соціальних мережах» та «Формування навичок здорового способу життя». Охоплено 259 учнів з 7 закладів освіти.

У рамках діяльності спеціалізованого формування «Мобільна бригада соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/ або насильства за ознакою статі», здійснено 85 реагувань на випадки домашнього насильства, з них: 36 випадків, де факт насильства вчинено повторно та 49 випадків, де факт насильства первинний. Дані сім'ї поставлено на облік Старобільського МЦСС як такі, що опинилися в складних життєвих обставинах з приводу насильства в сім'ї.

На сьогодні діяльність цих закладів призупинено. Відновлення їх роботи є одним із ключових завдань після деокупації території громади.

Основні проблеми:

діяльність установ – надавачів послуг населенню призупинено, населення громади не забезпечено соціальними послугами повною мірою.

Основні завдання:

виявлення, облік та формуванню бази даних отримувачів послуг, оцінювання потреб осіб/сімей у послугах (аналіз належності особи/сім'ї до вразливих груп населення, її складних життєвих обставин, визначення індивідуальних потреб особи/сім'ї, переліку та обсягу соціальних послуг, яких потребує особа/сім'я);

забезпечення реалізації на території громади державної політики у сфері соціального захисту населення, з питань сім'ї та дітей, запобігання домашнього насильства, протидії торгівлі людьми, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, організації надання соціальних послуг особам, окремим соціальним групам, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самотійно їх подолати;

відновлення роботи установ – надавачів соціальних та реабілітаційних послуг громади.

Очікувані результати:

Забезпечення населення необхідними соціальними та реабілітаційними послугами за місцем їх фактичного проживання;

забезпечення дітей з інвалідністю реабілітаційними послугами незалежно від місця їх проживання.

1.21. Соціальний захист дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування та дітей, які опинилися в складних життєвих обставинах.

Станом на 01.01.2022 року на первинному обліку у Відділі «Служба у справах дітей» Старобільської міської ради Луганської області перебувало 64 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, з яких 46 дітей влаштовані під опіку/піклування, 6 дітей – в прийомні сім'ї, 5 дітей – в дитячі будинки сімейного типу, 6 дітей перебувало у державних закладах.

Введення воєнного стану в Україні через військову агресію російської федерації спричинило нові обставини та виклики.

У зв'язку з військовою агресією російської федерації до інших регіонів України разом з опікунами/піклувальниками, прийомними батьками перемістилися 7 дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування. Дві такі дитини переміщені за кордон.

На 01.08.2024 на первинному обліку у Відділі «Служба у справах дітей» перебуває 47 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, (з них 17 – дітей-сиріт та 30 – дітей, позбавлених батьківського піклування). Під опікою та піклуванням знаходяться 39 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. В прийомних сім'ях перебуває – 3 дитини, в дитячому будинку сімейного типу – 3 дитини, в державному закладі – 2 дитини, які знаходяться на підконтрольній території України.

На території громади функціонує 2 прийомні сім'ї, в яких виховується 2-є дітей, які залишились на тимчасово окупованій території.

Відділом «Служба у справах дітей» проводиться робота щодо соціально-правового захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які тимчасово перемістилися до інших областей України, надання відповідної підтримки.

Постійно ведеться співпраця зі службами у справах дітей щодо захисту законних прав та інтересів переміщених дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування громади, у тому числі постановка на квартирний облік таких дітей та соціальний супровід сімей опікунів/піклувальників, прийомних батьків. Також проводилась співпраця з народними депутатами України щодо надання благодійної, матеріальної допомоги тимчасово переміщеним дітям-сиротам, дітям, позбавлених батьківського піклування громади з нагоди Дня захисту дітей та Новорічних і Різдвяних свят.

Частина сімей опікунів/піклувальників, прийомних сімей залишилася на тимчасово окупованій території. Ці сім'ї та діти, які виховуються в них, після деокупації територій потребуватимуть психологічної та соціальної підтримки, доступу до послуг, матеріальної та гуманітарної допомоги.

У зв'язку з військовою агресією російської федерації та тимчасовою окупацією території громади прогнозованим є збільшення кількості дітей, які залишилися без батьківського піклування, перебувають у складних життєвих обставинах, потребують допомоги та захисту. Важливим завданням після деокупації території є запровадження соціальної послуги патронату над дитиною.

Основна проблема:

через військову агресію російської федерації збільшилася кількість сімей з дітьми, які опинилися у складних життєвих обставинах та потребують допомоги і захисту.

Основні завдання:

забезпечення соціального захисту дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах, дітей, які залишилися без батьківського піклування, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, підтримка сімей з дітьми, які потребують допомоги та захисту;

організація заходів щодо виявлення дітей, які постраждали від російської агресії, залишилися без батьківського піклування, забезпечення їх соціального захисту;

надання сім'ям з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах, підтримки та допомоги;

розвиток сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Очікувані результати:

забезпечення реалізації прав та законних інтересів дітей;

зменшення кількості сімей з дітьми, які опинилися у складних життєвих обставинах;

збільшення кількості дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, влаштованих в сім'ї усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу;

забезпечення належних умов для виховання, навчання, повноцінного розвитку дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

1.22. Соціальний захист внутрішньо переміщених осіб

До 24.02.2022 в громаді було зареєстровано 25 854 ВПО.

Від початку повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України вся громада перебуває у тимчасовій окупації та ведуться активні бойові дії.

З метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації переважна більшість населення громади була вимушена покинути своє місце проживання та переміститися в інші регіони України або за кордон. Відбувається постійна міграція населення.

Через бойові дії на території громади структурні підрозділи з питань соціального захисту населення Старобільської міської ради Луганської області не здійснюють свої повноваження. Облік ВПО відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 № 509 «Про облік внутрішньо переміщених осіб» не проводиться.

За даними Міністерства соціальної політики України, починаючи з 24.02.2022 та станом на 23.01.2023 з громади до інших регіонів перемістилися і зареєструвалися за новим фактичним місцем проживання 10 843 ВПО.

Регіонами України з найбільшою кількістю ВПО, які перемістилися зі Старобільщини, є Дніпропетровська, м. Київ, Київська, Полтавська, Львівська області.

Нарахування грошових допомог мешканцям громади здійснюється централізовано за спеціальним механізмом відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 07.03.2022 № 215 «Про особливості нарахування та виплати грошових допомог, пільг та житлових субсидій на період дії воєнного стану».

Продовжує свою роботу у місті Львові робоча група з питань надання допомоги внутрішньо переміщеним особам «Гуманітарний штаб» Старобільської міської військової адміністрації Старобільського району Луганської області.

Одним з пріоритетних напрямків робочої групи є визначення потреб ВПО та створення єдиної системи логістики забезпечення гуманітарною допомогою, юридичної підтримки, допомога у вирішенні соціальних та побутових питань.

На базі «Гуманітарного штабу» організовано видачу гуманітарної допомоги (продуктові набори, комплекти постільної білизни, ковдри, матраци, посуд, обігрівачі, дитячі та підгузки для дорослих, каністри для питної води, ліхтарі, гігієнічні набори інше), вже охоплено близько 4 000 ВПО з Луганської області.

Також, здійснюється надання різноманітних послуг: консультації з загальних та соціальних питань, психологічна підтримка, надання індивідуальних психологічних консультацій, бібліотечні послуги, культурні послуги, ігротека (дитячий куточок), консультування з протидії гендерно-зумовленому насиллю та з запобігання протидії торгівлі людьми, адміністративних послуг, онлайн та оф-лайн консультацій з юридичних питань та правової допомоги, консультацій щодо працевлаштування, консультацій щодо оформлення пенсій та інших соціальних виплат, медичні послуги, видача «безкоштовних речей» (банк одягу), консультування з питань соціальної адаптації, організація дозвілля, розвиток творчих навичок, проведення майстер-класів для дітей, освітніх послуг.

1.23. Пенсійне забезпечення

На 01.10.2021 в громаді нарахування та виплата пенсій здійснювалася для 27 611 осіб пенсіонерів, в тому числі 16 537 осіб жінок та 11 074 осіб чоловіків. Із загальної кількості пенсіонерів, що отримували пенсії, 15 160 осіб - це внутрішньо переміщені особи, що перебувають на обліку. Чисельність працюючих пенсіонерів складала 4 383 осіб, в тому числі 2 669 осіб - жінки та 1 714 осіб - чоловіки. Чисельність працюючих інвалідів - 2 089 осіб, в тому числі 1 272 осіб жінок та 817 осіб чоловіків.

Видатки на фінансування пенсійних виплат у середньому за місяць становили 129,0 млн. гривень.

Протягом 2022 року проведено 23 масові перерахунки пенсій, своєчасно перераховано пенсії пенсіонерам тих категорій, що підлягали перерахунку у зв'язку із змінами у законодавстві.

Середній розмір пенсії цивільних пенсіонерів разом із цільовою грошовою допомогою, державною адресною допомогою до пенсій, надбавкою за особливі заслуги перед Україною на 01.10.2021 становив 4 669,00 гривень.

З набранням чинності Указу Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» та у зв'язку з тимчасовою окупацією всій території громади особистий прийом громадян не здійснюється. Зокрема, заяви на призначення та перерахунки пенсій громадянам приймаються засобами вебпорталу електронних послуг Пенсійного фонду України та за зверненнями до сервісних центрів Пенсійного фонду України на території інших регіонів країни. На початку 2022 року тривала розпочата Пенсійним фондом України робота з оцифрування (ретроконверсії) паперових пенсійних справ.

Протягом 2022 року в трудових колективах, у ході зустрічей з населенням, представниками ЗМІ, соціальних мережах проводилася роз'яснювальна робота щодо можливостей отримання послуг з використанням електронних сервісів Пенсійного фонду України шляхом реєстрації на вебпорталі електронних послуг Пенсійного фонду України, а також мобільного додатка «Пенсійний фонд». Проводилася робота щодо організації цільового індивідуального інформування осіб, які виявили бажання одержувати СМС-повідомлення.

Основні проблеми:

виплата заробітної плати в «конвертах», що впливає на дефіцит бюджетних коштів;

заборгованість із виплати ЄСВ.

Основні завдання:

своєчасне проведення перерахунків пенсійних виплат відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України» на відповідний рік у зв'язку зі зміною прожиткового мінімуму та згідно з іншими нормативно-правовими актами, що регулюють пенсійні правовідносини;

створення електронних пенсійних справ разом з виплатними документами;

проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи із залученням громадян до використання електронних сервісів Пенсійного фонду України – необхідності оцифрування трудових книжок та можливостей автоматичного призначення пенсій;

проведення на територіальному рівні засідань міжвідомчих робочих груп з питань реалізації заходів щодо легалізації найманої праці, забезпечення підвищення розміру мінімальної заробітної плати, проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи з питань детінізації доходів;

оцифрування трудових книжок та залучення громадян до автоматичного призначення пенсії;

сприяння своєчасній виплаті та погашення заборгованості з виплати ЄСВ.

Очікувані результати:

збільшення до 90 % оформлення призначення пенсій через електронні сервіси;
 переведення архівів пенсійних справ в електронну форму;
 поліпшення платіжної дисципліни роботодавців, легалізація робочих місць;
 збільшення надходження коштів від сплати єдиного соціального внеску щороку до 10 %.

1.24. Охорона здоров'я

До початку бойових дій система охорони здоров'я громади складалась із 2 лікувально-профілактичних закладів: заклад первинної медичної допомоги – комунальне некомерційне підприємство «Старобільський центр первинної медико-санітарної допомоги» Старобільської міської ради Луганської області та заклад вторинної медичної допомоги – комунальне некомерційне підприємство «Старобільська міська багатoproфільна лікарня» Старобільської міської ради Луганської області.

Внаслідок збройної агресії та тимчасової окупації території громади медичні заклади втратили місця постійної дислокації та матеріально-технічну базу.

З метою організації провадження господарської діяльності, направленої на виконання статутних завдань підприємств на період дії воєнного стану в Україні, медичні заклади було тимчасово релоковано на територію підконтрольну уряду України.

В Комунальному некомерційному підприємстві «Старобільський центр первинної медико - санітарної допомоги» Старобільської міської ради Луганської області (далі – КНП «Старобільський ЦПМСД») станом на 24.02.2022 кількість лікарів усіх спеціальностей (з урахуванням лікарів – інтернів) складала 29 штатних одиниць та 70 штатних одиниць сестер медичних.

Для забезпечення ефективного функціонування в умовах дії воєнного стану до припинення (скасування) воєнного стану в Україні, або звільнення території громади розпорядженням міського голови Старобільської міської ради Луганської області було визначено тимчасове місцезнаходження КНП «Старобільський ЦПМСД» та його структурних підрозділів за адресою: Рівненська обл., м. Рівне, вул. Володимира Стельмаха (Курчатова), буд.18М.

Станом на 01.10.2024 в КНП «Старобільський ЦПМСД» працюють 9 лікарів (в тому числі один лікар-інтерн) та 8 медичних сестер.

Лікарі та медичні сестри КНП «Старобільський ЦПМСД» надають первинну медичну допомогу в міській лікарській амбулаторії загальної практики - сімейної медицини № 3 за адресою: Рівненська обл., м. Рівне, вул. Володимира Стельмаха, буд.18М та на базі гуманітарних хабів.

Оцінюючи успіхи Збройних Сил України на сході України, проводиться підготовка медичного закладу до роботи у деокупованих населених пунктах

громади. Відпрацьоване питання поетапного плану відновлення роботи КНП «Старобільський ЦПМСД».

Розгортання роботи КНП «Старобільський ЦПМСД» буде здійснюватися поетапно у залежності від ступеню руйнування будівель. Мінімальні строки, які визначені закладами охорони здоров'я, для відновлення надання медичних послуг первинного рівня – від 1 до 4 тижнів. Загальна кількість лікарів, що можуть бути задіяні на першому етапі – 4 особи.

Початок роботи медичних працівників на деокупованих територіях буде відбуватись лише при наявному дозволі представників Збройних Сил України за умови безпеки для життя та здоров'я фахівців.

Оскільки усі будівлі знаходяться на тимчасово окупованій території громади та стан їх не відомий, насамперед необхідно буде передбачити місця тимчасового надання медичної допомоги у вигляді наметів та мобільних амбулаторій.

Одним з пріоритетних напрямків у відновленні медичної допомоги громади на першому етапі – повернення сімейних лікарів, терапевтів і педіатрів та організація їх роботи у звільнених населених пунктах.

Матеріально-технічна база КНП «Старобільський ЦПМСД» зазнала значних втрат внаслідок незаконного заволодіння майном та розграбувань з боку загарбників.

Стратегічною ціллю розвитку системи охорони здоров'я є відновлення доступної та ефективної системи надання медичних послуг і створення умов для здорового способу життя населення.

Комунальне некомерційне підприємство «Старобільська багатопрофільна лікарня» Старобільської міської ради Луганської області (далі – КНП «Старобільська БЛ») змінило місце надання послуг (із загальним ліжковим фондом – 235 місць) і з 01.07.2022 провадить свою діяльність за новим місцезнаходженням підприємства, як структурний підрозділ Лікувально-діагностичний центр КНП «Старобільська БЛ» в м. Дніпро. Управлінський та фінансовий контроль над КНП «Старобільська БЛ» було відновлено в повному обсязі, відновлені комунікації та доступ до Електронної системи охорони здоров'я в Україні.

Органом управління та адміністрацією КНП «Старобільська БЛ» у 2023 році було вжито усіх необхідних заходів для забезпечення медичною допомогою безоплатно та у повному обсязі в рамках державної програми медичних гарантій громадян, що покинули місця постійного проживання і тимчасово були змушені проживати в інших регіонах країни. Наразі КНП «Старобільська БЛ» законтрактовано за 11 пакетами надання амбулаторної медичної допомоги.

КНП «Старобільська БЛ» укомплектовано медичними кадрами відповідно вимог Національної служби здоров'я України, устаткований медичним обладнанням, лікарськими засобами та медичними виробами, створені умови для людей з особливими потребами. Наразі в медичному закладі працює 57 співробітників, з яких 34 лікаря.

За період провадження діяльності за новим місцем надання послуг за 2023 рік лікарі закладу надали медичну допомогу більше ніж 9 090 пацієнтам ВПО, з них 6 076 пацієнтів отримали консультації лікарів та амбулаторне лікування, 890 – хірургічні процедури, 32 – оперативні втручання, 1 626 – пройшли діагностичні інструментальні обстеження (ультразвукова діагностика, фіброгастродуоденоскопія, колоноскопія). Значна частина пацієнтів медзакладу є мешканцями саме громади.

Починаючи з березня 2023 року в закладі була сформована мобільна медична бригада, лікарі якої надають медичну допомогу в місцях компактного проживання ВПО згідно розробленого графіку (консультації терапевта, невролога, ортопеда-травматолога, дерматолога та інших спеціалістів за потреби, вимірювання тиску, визначення рівня глюкози в крові, виписування електронних рецептів та інше). Лікарі закладу пройшли спеціалізоване навчання на платформі Академії НСЗУ за темою «Ведення поширених психічних розладів на первинному рівні медичної допомоги із використанням керівництва mhGAP» та надають таку допомогу. За 2023 рік медичну допомогу в місцях компактного проживання ВПО отримали близько 2 200 осіб.

Пріоритетним напрямком діяльності підприємства на території підконтрольній уряду України є надання амбулаторної реабілітаційної допомоги цивільному населенню, воїнам і ветеранам ЗСУ та членам їх сімей. В 2024 році медичний заклад було укомплектовано у відповідності до умов закупівлі НСЗУ медичних послуг за пакетом «Реабілітаційна допомога дорослим і дітям у амбулаторних умовах». Наразі медичний колектив лікарні в партнерстві з благодійними організаціями та навчальними закладами проводить роботу по розширенню спектру надаваних послуг за даним напрямком.

Адміністрацією закладу опрацьований план відновлення роботи медичного закладу при деокупації території громади, який передбачає поетапне розгортання потужностей лікарні в залежності від наявної збереженої матеріально-технічної бази та ступеня руйнування будівель в чіткій взаємодії з закладами первинного та третинного рівня. Для відновлення надання медичної допомоги вторинного рівня на території громади необхідно передбачити ресурси на відновлення та поліпшення збереженої медичної інфраструктури, придбання критично необхідного медичного обладнання та забезпечити кадровий склад медичних команд. Частина медперсоналу залишилась на тимчасово окупованій території. Значна кількість лікарів та медичних сестер тимчасово знаходяться за кордоном і їх повернення займе певний час. Мінімальним терміном для відновлення надання медичних послуг вторинного рівня на території громади є 4-6 тижнів.

Основні проблеми:

відсутність об'єктів у власності громади для повноцінного розміщення медичних закладів, включно зі стаціонарними потужностями;

незадовільний стан матеріально-технічної бази лікувально-профілактичних закладів;

недостатня забезпеченість лікувально-профілактичних закладів медичними кадрами;

погіршення стану здоров'я населення.

Основні завдання:

розширення матеріально-технічної бази за рахунок співробітництва з партнерами в приватному та комунальному секторах;
залучення інвестицій для придбання медичного обладнання;
збереження кадрового потенціалу та підвищення рівня кваліфікації медичних працівників;
забезпечення профілактики та ранньої діагностики захворювань.

Очікувані результати:

відновлення та покращення матеріально-технічної бази медичного закладу;
покращання якості, доступності та розширення спектру медичних послуг населенню, в тому числі ВПО;
підвищення ефективності роботи медичного закладу.

1.25. Освіта

На початок 2022 року в громаді функціонували 38 закладів/установ освіти, у тому числі 16 – дошкільної, 16 – загальної середньої, 3 – позашкільної, 1 – інклюзивно-ресурсний центр, 1 – міжшкільний ресурсний центр та 1 – центр професійного розвитку педагогічних працівників.

Система освіти громади працювала у режимі сталого функціонування, реалізуючи вимоги Закону України «Про освіту» та Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р. У непростих демографічних і соціально-економічних умовах здійснювалися заходи з модернізації мережі закладів освіти, з метою забезпечення доступності та якості освіти.

З початку повномасштабного вторгнення російської федерації система освіти громади зазнала істотних освітніх втрат, зумовлених тимчасовою окупацією всієї території.

Із 38 закладів освіти 8 зазнали пошкоджень, у тому числі:

4 заклади дошкільної освіти (далі – ЗДО);

2 заклади загальної середньої освіти (далі – ЗЗСО);

2 заклади позашкільної освіти.

Дошкільна освіта. На початку 2022 року, перед повномасштабним вторгненням російської федерації на територію України, в громаді функціонували 16 ЗДО, з яких всі фактично здійснювали освітній процес. 11 садочків здійснювали діяльність в окремих власних будівлях, 5 працювали на базі ЗЗСО.

Дошкільною освітою було охоплено 902 вихованці. Черга на влаштування в заклади дошкільної освіти була відсутня.

Освітній процес у ЗДО здійснювали 110 педагогічних працівників, у тому числі 108 вихователів та 2 асистенти. Загальна кількість інших працівників (без сумісників) – 165 осіб.

До Інтернету було підключено 16 ЗДО (100 %). Ці заклади були оснащені комп'ютерною технікою.

З моменту повномасштабного вторгнення та на сьогоднішній час жоден ЗДО фактично не здійснює освітній процес.

Загальна середня освіта. На початок 2021/2022 навчального року мережа закладів загальної середньої освіти (далі – ЗЗСО) складалася із 16 шкіл, у тому числі 1 опорний ЗЗСО. У них повну загальну середню освіту здобували 3 355 учнів, з яких 1 098 (33 %) – у сільській місцевості та 2 257 (67 %) – міській. Середня наповнюваність ЗЗСО становила 18 учнів (у міській місцевості – 22, сільській – 14). У ЗЗСО функціонували 21 інклюзивний клас, в яких навчалося 24 учні з особливими освітніми потребами та працювали 22 штатні одиниці асистенти вчителів.

У результаті збройної агресії російської федерації будівлі усіх ЗЗСО залишилися на тимчасово окупованій території.

На цей час 1 ЗЗСО фактично надає освітні послуги здобувачам освіти виключно у дистанційному режимі (6 % від показників на початок 2022 року). У них здобувають освіту 479 учнів (14 %): 253 учні перебувають за кордоном, 59 внутрішньо переміщених здобувачів освіти перебувають у безпечних регіонах України та 167 – на тимчасово окупованих територіях. Таким чином, заклади загальної середньої освіти громади втратили понад 80 % учнівського контингенту.

У період повномасштабної війни здобуття шкільної освіти забезпечують 13 штатних одиниць педагогічних працівників (без урахування сумісників). Кадрове забезпечення Лиманського ліцею становить 100 %, вакантні ставки педагогічних працівників відсутні.

Із 16 ЗЗСО, які функціонували в громаді до початку збройної агресії російської федерації, у 15 (94 %) ЗЗСО у простій переведено 78 педагогічних працівників.

Педагогічними працівниками закладів освіти громади із числа ВПО отримано 17 ноутбуків (додаткова потреба відсутня), учнями ЗЗСО – 25 планшетів та 30 хромбуків (додаткова потреба – відсутня).

Позашкільна освіта. На початку 2022 року, перед повномасштабним вторгненням російської федерації, в громаді функціонували 2 заклади позашкільної освіти (далі – ЗПО). Будинок творчості дітей та юнацтва та дитячо-юнацький клуб «Орля». У мережі ЗПО отримували освітні послуги 1 149 дітей та представників учнівської молоді.

У результаті бойових дій пошкоджено 2 заклади позашкільної освіти.

З початку повномасштабної війни у дистанційному форматі продовжує функціонувати дитячо-юнацький клуб «Орля». Позашкільною освітою охоплено 130 учнів, послуги яким надають 5 педагогічних працівників. Інші працівники перебувають у простої чи з ними тимчасово призупинено трудові відносини.

Інклюзивно-ресурсний центр (далі – ІРЦ) та **центр професійного розвитку педпрацівників** тимчасово не здійснюють свою діяльність.

Основні проблеми:

часткові руйнування освітньої інфраструктури внаслідок бойовий дій на території громади та неможливість здійснення детального аналізу руйнувань та інших втрат у сфері освіти через тимчасову окупацію громади;

втрати кадрового складу сфери освіти, а також контингенту учнів закладів освіти;

перебування дітей на території бойових дій та тимчасово окупованих територіях, що є небезпечним для життя, психологічного стану та створює перешкоди для доступу до навчання за українськими стандартами;

освітні втрати внаслідок тривалого дистанційного навчання та обмеженого доступу до інструментів та засобів такого навчання.

Основні завдання:

формування оновленої мережі закладів освіти з урахуванням демографічної та безпекової ситуації в громаді;

поступове відновлення безперешкодного доступу здобувачів освіти до місць навчання;

створення у закладах освіти безпечних та комфортних умов для учасників освітнього процесу;

забезпечення працівників закладів освіти достатніми умовами праці, професійного розвитку та психо-соціальною підтримкою;

моніторинг регіонального ринку праці для формування регіонального замовлення на підготовку кваліфікованих працівників та педагогів природничо-математичного циклу.

Очікувані результати:

відновлення на деокупованих територіях роботи закладів дошкільної освіти;

створення мережі закладів загальної середньої освіти відповідно до потреб громади з урахуванням демографічної ситуації, можливостей організації підвезення здобувачів освіти до місць навчання;

формування регіонального замовлення фахівців відповідно до потреб регіонального ринку праці;

облаштування усіх функціонуючих закладів освіти укриттями;

відновлення матеріально-технічної бази закладів освіти, доступу до Інтернету;

забезпечення закладів загальної середньої освіти сільської місцевості шкільними автобусами згідно з потребами громади.

1.26. Культура

До широкомасштабного вторгнення російської федерації в Україну на території громади мережа установ, що створювала умови для всебічного розвитку галузі культури, творчого розвитку особистості та якісного задоволення культурних потреб мешканців Старобільщини, включала в себе 4 заклади культури, а саме: комунальний заклад «Старобільська публічна бібліотека» та 13 структурних підрозділів (бібліотеки – філії); комунальний

заклад «Старобільський міський Будинок культури ім. Т.Г. Шевченка» та 11 структурних підрозділів (будинки культури та клуби); Старобільська мистецька школа; Комунальний заклад «Парк культури та відпочинку».

У закладах культури клубного типу громади діяв 61 аматорський колектив, 10 з яких мав звання «народний».

У 2021 році книжковий фонд бібліотек громади становив 114 900 примірників. Лише за 2020 рік книжковий фонд поповнився на 3 240 примірників, у тому числі: книги – 2 819 примірників, періодичні видання – 421 примірник. У 2021 році послугами бібліотек користувалися понад 13,1 тисяч осіб, за рік працівниками бібліотек проводилося понад 2 850 заходів для різних категорій населення.

Головним завданням діяльності комунальний заклад «Парк культури та відпочинку» була організація відпочинку населенням громади, задоволення культурних запитів різних груп мешканців міста, створення умов для відновлення фізичних і духовних сил людей, розвиток їх художнього і естетичного смаку, екологічне виховання, виховання почуття любові і поваги до своєї Батьківщини, рідного краю, до української національної культури і народної творчості.

На території громади було розташовано 188 пам'яток культурної спадщини, з них: архітектури – 21, історії – 16, археології – 151.

У сфері туризму постійно проводилась робота з популяризації туристичного потенціалу громади.

Збройна агресія російської федерації та тимчасова окупація Старобільської міської територіальної громади знищили досягнення галузі культури.

Приміщення та вся матеріально - технічна база закладів культури громади залишились на тимчасово окупованій території та було захоплено окупантами.

Інформація про пошкодження та руйнування закладів культури та пам'яток культурної спадщини внаслідок збройної агресії російської федерації відсутня.

Суттєвим викликом для сфери культури стало загострення проблеми забезпечення доступу до культурних послуг мешканців громади, бо війна змусила багатьох з них залишити рідні домівки та шукати прихистку в різних куточках України. Жоден заклад культури громади не відновив свою діяльність на підконтрольній українській владі території. У зв'язку з цим, Відділ культури, туризму та охорони культурної спадщини Старобільської міської ради Луганської області пережив трансформацію своєї діяльності, актуальним завданням якої стала ефективна комунікація з вимушено переміщеними до міста Львова мешканцями громади та забезпечення їх культурними послугами, а також їхньої інтеграції в приймаючі громади.

У місті Львові в приміщенні Старобільської МВА Відділом проводиться безліч цікавих, інформаційних та просвітницьких заходів до державних свят та пам'ятних дат, серед них: День Соборності України, День Державного Герба України, День Державного Гімну України, День пам'яті та примирення, День перемоги над нацизмом у Другій світовій війні, День Конституції України, День Української Державності, День Державного Прапора України, День незалежності України, День захисника України, День української мови та

писемності, День Гідності та Свободи. Скорботні дні та дні жалоби: День Героїв Небесної Сотні, День пам'яті жертв Голокосту, День пам'яті жертв політичних репресій, День пам'яті жертв Голодомору, День пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України.

В інформаційному просторі Відділу – офіційній сторінці в соціальній мережі Facebook для мешканців громади проводиться велика кількість онлайн заходів та з метою сповіщення мешканців громади, ведеться постійний моніторинг соціально-культурних заходів, які проходять у місті Львові.

Після деокупації Старобільської міської територіальної громади планується відновлення роботи та забезпечення належного функціонування всіх закладів культури Старобільської міської ради Луганської області.

Основні проблеми:

відсутність інформації про пошкодження та руйнування об'єктів культури;
погіршення умов для надання культурних послуг для населення;
втрата кваліфікованих спеціалістів;
ймовірні значні втрати в інфраструктурі та матеріальному забезпеченні закладів культури.

Основні завдання:

проведення оцінки збитків в галузі культури громади після деокупації;
відновлення роботи закладів культури;
пошук і залучення позабюджетних коштів та участь у грантових проєктах;
оцінка ймовірних збитків та стану об'єктів культурної спадщини громади після деокупації;
оцінка збитків та відновлення знищеного окупантами книжкового фонду бібліотек громади.

Очікувані результати:

відновлення мережі закладів культури громади;
забезпечення надання якісних культурних послуг населенню;
відновлення кваліфікованого кадрового потенціалу сфери культури громади, із залученням фахових закладів освіти сфери культури та мистецтв;
впровадження ефективних шляхів вирішення проблемних питань в галузі охорони та збереження культурної спадщини громади.

1.27. Молодь і спорт

До повномасштабного вторгнення у громаді реалізовувалась державна політику у сфері молодіжної політики та фізичної культури і спорту, розроблялись програми з розвитку фізичної культури та спорту, механізми їх реалізації.

Реалізація завдань у сфері фізичної культури та спорту забезпечувалась на підставі міської «Програми розвитку фізичної культури та спорту». Заходи Програми охоплювали увесь спектр діяльності у спорті, починаючи від

фізичного виховання в загальноосвітніх навчальних закладах завершуючи підготовкою спортсменів до змагань різних рівнів.

На території громади на початок 2022 року функціонували заклади фізичної культури та спорту. Головними спортивними об'єктами були: Комунальна установа «Фізкультурно – спортивний комплекс «Колос» Старобільської міської ради Луганської області і Старобільська дитячо-юнацька спортивна школа Старобільської міської ради Луганської області. Протягом 2021-2022 року вихованці дитячо-юнацької спортивної школи ставали переможцями районних, обласних та Всеукраїнських змагань.

Старобільська ДЮСШ в 2022 році налічувала майже 500 вихованців, що займалися на відділеннях легкої атлетики, боксу та кікбоксингу, футболу, боротьби, волейболу та гирьового спорту. Наразі заклад тимчасово не здійснює свою діяльність.

Реалізація молодіжної політики у громаді здійснювалася через установи та заклади, що працюють з молоддю.

В громаді до повномасштабного вторгнення функціонувала Комунальна установа «Старобільський міський центр соціальних служб» Старобільської міської ради, реалізуючи в своїй діяльності «Міську програму соціального захисту та підтримки сім'ї, дітей та молоді на території Старобільської міської територіальної громади».

На цей час цей заклад є такими, що тимчасово не здійснює свою діяльність.

Основні проблеми:

відтік молоді з громади;
знищення молодіжної інфраструктури;
відтік спортсменів та тренерів з громади;
знищення спортивної інфраструктури.

Основні завдання:

відновлення зруйнованої молодіжної інфраструктури;
проведення інвентаризації об'єктів спортивної інфраструктури після деокупації території громади, визначення обсягів руйнувань та пошкоджень об'єктів;
відновлення спортивної інфраструктури, яка має бути легкодоступною для різних верств населення;
відновлення діяльності закладів спортивного профілю на деокупованій території громади;
розвиток дитячо-юнацького спорту;
додаткове залучення в галузь фахівців фізичної культури і спорту;
популяризація в суспільстві здорового способу життя, збільшення кількості громадян, охоплених регулярною руховою активністю.

Очікувані результати:

підтримка молодіжних ініціатив у громаді;

покращання матеріально-технічного стану об'єктів спортивної інфраструктури;

збільшення кількості громадян, залучених до фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи, у тому числі осіб з інвалідністю;

розвиток спорту вищих досягнень.

1.28. Охорона навколишнього природного середовища

Громада розташована на Старобільському геологічному горбисто-рівнинному плато, яке характеризується загальним нахилом поверхні в бік долини Сіверського Донця, тобто з півночі на південь. В геологічному відношенні територія розташування громади належить до північного сектору Великого Донбасу. У надрах в окремі геологічні часи утворилася велика кількість корисних копалин, головним чином крейдових, глинистих та піщаних будівельних матеріалів. Серед природних ресурсів у громаді є також прісні та мінеральні води.

На території громади найбільшими забруднювачами довкілля є: транспорт та підприємства переробної промисловості. Однією з основних причин забруднення атмосферного повітря є низький рівень оснащення джерел викидів пилогазоочисним обладнанням. Значно впливає на забруднення атмосфери відсутність установок по вловлюванню газоподібних сполук, а саме: діоксиду сірки, діоксиду азоту, оксиду вуглецю, летючих органічних сполук та інших.

В атмосферному повітрі громади визначався вміст чотирьох основних домішок: завислих речовин (пилу), діоксиду сірки, оксиду вуглецю, діоксиду азоту, а також восьми важких металів: заліза, кадмію, мангану, міді, нікелю, свинцю, хрому, цинку.

На території громади знаходяться несанкціоновані сміттєзвалища, які є забруднювачами навколишнього середовища. Збір та вивіз твердих побутових відходів спеціалізованим автотранспортом з території громади здійснює КП «Благоустрій м. Старобільськ». Обеззаражуються відходи на міському полігоні твердих побутових відходів.

Питання охорони навколишнього природного середовища є одним із пріоритетних напрямів для громади. Повномасштабне вторгнення російської федерації на територію України негативно вплинуло на стан екології громади.

З метою покращення санітарного стану населених пунктів громади, екологічної, демографічної ситуації, створення умов захисту і відновлення сприятливого для життєдіяльності людини та довкілля після деокупації території, була розроблені та затверджені «Міська програма охорони навколишнього природного середовища на території Старобільської міської територіальної громади на 2024-2026 роки».

Основними заходами цієї програм є:

ефективні та комплексні заходи з утримання територій населених пунктів у належному стані, їх санітарного очищення, збереження об'єктів загального користування, а також природних ландшафтів, інших природних комплексів і об'єктів;

організація належного утримання і раціонального використання територій, будівель, інженерних споруд та об'єктів рекреаційного, природоохоронного, оздоровчого, історико-культурного, іншого призначення;

здійснення заходів з благоустрою населених пунктів, озеленення та утримання в належному стані садиб, дворів, парків, площ, вулиць, кладовищ, братських могил, обладнання дитячих і спортивних майданчиків, ремонту шляхів і тротуарів, інших об'єктів;

організація проведення робіт з ремонту та реконструкції об'єктів благоустрою комунальної власності;

ліквідація наслідків збройної агресії проти України на відповідній території та несанкціонованих (стихійних) сміттєзвалищ.

На території громади наявні території та об'єкти природно-заповідного фонду місцевого значення:

Комплексна пам'ятка природи «Бутківський терасний парк» оголошена рішенням Луганської обласної ради від 17.04.2003 № 7/23. Місце розташування: с. Бутківка, в межах Старобільського лісництва Державного підприємства «Старобільське лісомисливське господарство» та Старобільського обласного психоневрологічного інтернату. Зберігає лісопарковий масив створений на штучно терасованих крейдових схилах правого корінного берега р. Айдар. Площа – 18,2 га.

Гідрологічна пам'ятка природи «Новоборовське джерело» оголошена рішеннями виконкому Ворошиловградської обласної ради народних депутатів: від 07.12.1971 № 402, від 01.08.1972 (в. ч.) № 251, від 28.06.1984 № 247. Місце розташування: Старобільський район, за 1 км на північ від с. Новоборовське у підніжжя правого схилу долини річки Гнила Плотва. Джерело низхідне, не каптоване. Джерело живить р. Гнила Плотва, що впадає в р. Борову. Площа – 0,1 га.

Ландшафтний заказник місцевого значення «Балакирівський», статус присвоєно згідно з рішенням Луганської обласної ради від 28.02.2013 № 17/40. Розташований на північ від села Балакирівка. Площа 204,0388 га. Статус присвоєно для збереження мальовничих крутосхилів на правому корінному березі річки Айдар в її середній течії. Вона включає смугу крейдових останців, які тягнуться вздовж річки на південь та північ від села Балакирівка.

Іхтіологічний заказник «Айдарський-1» оголошений рішенням Луганської обласної ради від 15.12.1998 № 4/19 Місце розташування: Старобільський район, ділянка р. Айдар на північ від с. Лиман. Місце концентрації видів риби, занесених до Червоної книги України. Площа-158,4 га.

Для збереження природної фауни, флори та типів природних оселищ створена Смарагдова мережа (EmeraldNetwork) Європи. Українська частина

Смарагдової мережі Європи розробляється з 2009 року. Через територію громади проходить Смарагдова мережа Aidar river valley (код території UA0000313) та Balakyrivskiy (код території UA0000198).

У 2021 року системні моніторингові спостереження ДУ «Луганський обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України» за станом атмосферного повітря на відповідність санітарно-епідеміологічним нормативам, встановленими Гігієнічним регламентом «Гранично допустимі концентрації хімічних і біологічних речовин в 34 атмосферному повітрі населених місць», здійснювались в сельбищній зоні м. Старобільськ.

Після 24.02.2022 негативний вплив на довкілля має детонація боєприпасів, яка призводить до забруднення ґрунтів, води та повітря. Під час детонації військових ракет, артилерійських снарядів, мін утворюється низка хімічних сполук: чадний газ, вуглекислий газ, водяна пара, бурий газ, діоксид азоту, формальдегід тощо. Додатково утворюється велика кількість токсичної органіки, окислюються навколишні ґрунти, деревина, конструкції.

При цьому забруднене повітря не має кордонів, забруднювальні речовини можуть переноситися на великі відстані та осідати. Також, низка токсичних елементів, зокрема як оксид сірки й азоту, під час окислення можуть призвести до кислотних дощів, що змінюють рН ґрунту, викликають опіки рослин, слизових тканин дихальних органів людини, птахів, ссавців тощо.

Однією з екологічних проблем є зміна клімату, що призводить до значних екологічних та економічних збитків, підвищує ризики сталого функціонування енергетичної інфраструктури та екосистем агропромислового комплексу.

Водопостачання в громаді здійснюється переважно за рахунок підземних вод і лише частково з поверхневих джерел.

Головною водною артерією є річка Айдар, яка бере початок в Білгородській області російської федерації. Довжина річки близько 250 км. Біля водолікарні в річку Айдар впадає невелика річка Біла, що тече по долині з півночі.

В 1934 році в с. Підгорівка відкрито хлоридно-натрієве природне джерело, вода містить 16% корисних мінеральних солей. На його базі працює водолікарня м. Старобільськ. У північній частині міста біля річки Айдар, в сосновому бору на базі нової свердловини хлоридно-натрієвої мінеральної води побудований і з вересня 1973 року почав експлуатацію санаторій-профілакторій «Сосновий».

Особливу групу небезпечних відходів становлять непридатні та заборонені для використання хімічні засоби захисту рослин (пестициди й отрутохімікати), які не можна використовувати за прямим призначенням внаслідок втрати властивостей, закінчення строку придатності, заборони для застосування, втрати маркування чи змішування.

Основні проблеми:

Незахищеність поверхневих вод басейну р. Айдар та підземних вод питної якості;

порушення системи спостережень за станом атмосферного повітря;

проведення оцінки/аналізу ступеня заподіяння шкоди та збитків флори, фауни внаслідок збройної агресії російської федерації.

Основні завдання:

відновлення, реконструкція очисних споруд з метою зниження рівня забруднення вод забруднювальними речовинами, а також зменшення скиду недостатньо очищених стічних вод;

санітарне очищення берегів р. Айдар;

відновлення пошкоджених та розбудова нових об'єктів оброблення відходів; підвищення рівня екологічної свідомості населення;

збільшення площі земель громади з природними ландшафтами до рівня, достатнього для збереження їх різноманіття, близького до притаманного їм природного стану, та формування їх територіально єдиної системи для забезпечення можливості природних шляхів міграції та поширення видів рослин і тварин, яка б забезпечувала збереження природних екосистем, видів рослинного і тваринного світу та їх популяцій.

Очікувані результати:

здійснення заходів у сфері управління відходами без загрози здоров'ю людей та спричинення шкоди навколишньому природному середовищу в межах встановлених нормативів шкідливого впливу фізичних факторів;

забезпечення відтворення водних ресурсів, охорони вод від забруднення, засмічення та вичерпання, запобігання шкідливим діям вод та ліквідації їх наслідків, поліпшення стану водних об'єктів;

додержання екологічно безпечних умов для життя і здоров'я людей;

отримання достовірних прогнозів щодо стану довкілля та прийняття управлінських рішень у частині зменшення впливу на навколишнє природне середовище викидів в атмосферне повітря на території громади.

1.29. Цивільний захист

Діяльність Старобільської міської ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Луганської області спрямована на забезпечення захисту населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій шляхом запобігання таким ситуаціям, ліквідацію їх наслідків і надання допомоги постраждалим у мирний час та в особливий період.

Через тимчасову окупацію території громади, заходи спрямовані на підвищення рівня захисту населення від надзвичайних ситуацій мають підготовчий характер і робота здебільшого складається з планування необхідних дій на час проведення стабілізаційних та реінтеграційних заходів на деокупованій території громади.

Забезпечення пожежної та техногенної безпеки. Частина населених пунктів громади розташовані на відстані понад 30 кілометрів від наявного пожежно - рятувального підрозділу, віддаленість у поєднанні з неякісним дорожнім покриттям призводять до того, що час слідування пожежного

розрахунку до місця виклику складає понад 20 хвилин, внаслідок чого знижується рівень безпеки населення і захищеності територій від наслідків надзвичайних ситуацій та пожеж.

Створення пожежно-рятувальних підрозділів, центрів безпеки громадян у віддалених населених пунктах громади дозволить знизити ризик виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, мінімізувати збитки під час виникнення надзвичайних ситуацій, своєчасно та якісно проводити невідкладні відновлювальні роботи і заходи, спрямовані на ліквідацію надзвичайних ситуацій, забезпечити час реагування на надзвичайні ситуації до 20 хвилин.

Проведення розмінування населених пунктів громади. У зв'язку зі збройною агресією російської федерації проти України та повною окупацією території громади, 732 кв. км громади вважається імовірно забрудненою територією вибухонебезпечними предметами та потребує проведення робіт з гуманітарного розмінування.

З початку російської агресії проти України, особовий склад Старобільського районного управління (далі – Старобільське РУ), 6 державного пожежно-рятувального загону (далі – 6 ДПРЗ) вимушені були залишити тимчасово окуповану територію Старобільської громади.

За вказівкою ДСНС України та ГУ ДСНС особовий склад Старобільського РУ, 6 ДПРЗ тимчасово передислоковані до різних підрозділів ДСНС України по областях країни. Основна частина особового складу 6 ДПРЗ несуть службу в місті Харків виконуючи поставлені перед підрозділом завдання.

Під час окупації території громади, збройними формуваннями російської федерації та так званими ЛНР, було здійснено захоплення території, будівель, споруд, техніки та майна які належать 6 ДПРЗ, що знаходяться на тимчасово окупованій території.

Після деокупації території особовий склад підрозділу буде повертатися на свої місця несення служби на території громади та починати до виконання завдань за призначенням.

Оповіщення населення. З метою захисту населення, зменшення втрат та шкоди економіці в разі виникнення надзвичайної ситуації основним завданням має бути оповіщення населення, керівного складу органів влади, про надзвичайну ситуацію в мирний час, у воєнний час і доведення необхідної інформації про хід її розвитку, про заходи, які вживаються для локалізації надзвичайної ситуації.

Від того, як населення буде проінформоване про надзвичайну ситуацію в перші хвилини та години, залежатимуть її наслідки, та життя людей.

Гарантоване і своєчасне інформування та оповіщення населення у разі виникнення надзвичайних ситуацій є одним з найважливіших завдань органів влади. Для виконання цього завдання в громаді повинна функціонувати територіальна автоматизована система централізованого оповіщення та місцеві автоматизовані системи централізованого оповіщення (далі – ТАСЦО, МАСЦО)

Наявну ТАСЦО побудовано у 80-х роках минулого століття. МАСЦО не було. На цей час ТАСЦО не відповідає сучасним вимогам, крім того, знаходиться на окупованих, зруйнованих територіях громади.

Створення матеріальних резервів. Протягом 2023-2024 років виконувались заходи з поповнення матеріального резерву для запобігання виникненню і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій на території громади. Згідно з розпорядженням начальника міської військової адміністрації від 21.12.2023 № 143 «Про створення місцевого матеріального резерву для запобігання виникненню і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій на території Старобільської міської територіальної громади Луганської області» створено місцевий матеріальний резерв.

За Програмою створення, поновлення та використання місцевого матеріального резерву для запобігання виникненню та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій на території громади було накопичено матеріально-технічних засобів на загальну суму – 3 066,766 тис. грн (за рахунок місцевого бюджету). У 2024 році в рамках Меморандуму про взаєморозуміння щодо надання технічної допомоги SEV-093-D-056-2-23 від 14.02.2023 між Кімонікс Інтернешил Інк./Програма USAID «Демократичне врятування у Східній Україні» та Старобільської МВА отримано екскаватор-навантажувач марки JCB 4CX SITEMASTER 2023 року виготовлення та 4 шини MICHELEN 440/80-28 163 A8 TL POWTR CL на загальну суму 3 343,0 тис. гривень. Для повної реалізації Програми постійно проводяться заходи з придбання матеріально-технічних засобів до місцевого матеріального резерву.

За 2022-2024 роки також було затверджено та виконано наступні розпорядження начальника міської військової адміністрації:

від 08.05.2023 № 40 «Про внесення змін до розпорядження від 12.10.2022 № 3 «Про заходи щодо життєзабезпечення деокупованих населених пунктів та території Старобільської міської територіальної громади», затверджено план першочергових дій стабілізації та реінтеграції деокупованих територій громади. Крім того, було створено координаційний штаб з питань деокупації території громади;

від 01.12.2023 № 109 «Про створення субланки Старобільської міської територіальної громади ланки Старобільського району територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Луганської області», створено субланку Старобільської міської територіальної громади ланки Старобільського району територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Луганської області, затверджено положення про субланку Старобільської міської територіальної громади ланки Старобільського району територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Луганської області;

від 15.12.2023 № 133 «Про внесення змін до міської програми запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, стихійного лиха та небезпечних природних явищ на території Старобільської міської територіальної громади на 2021-2025 роки», внесені зміни до міської програми запобігання та ліквідації

наслідків надзвичайних ситуацій, стихійного лиха та небезпечних природних явищ на території громади на 2021-2025 роки;

від 29.12.2023 № 147 «Про утворення комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій Старобільської міської військової адміністрації Старобільського району Луганській області», створена комісія з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій міської військової адміністрації, затверджені її склад та положення;

від 23.02.2024 № 29 «Про затвердження плану основних заходів цивільного захисту Старобільської міської територіальної громади Луганської області на 2024 рік», затверджено план основних заходів цивільного захисту громади на 2024 рік.

Основні проблеми:

незадовільний стан пожежної безпеки в межах громади;

відсутність місцевої автоматизованої системи централізованого оповіщення громади унеможлиблює у повному обсязі забезпечити виконання покладених на неї завдань щодо оповіщення осіб керівного складу і чергових служб відповідних місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, а також населення;

недостатнє накопичення матеріального резерву для запобігання виникненню і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій на території громади.

Основні завдання:

реалізація Плану основних заходів цивільного захисту громади;

сприяння створенню пожежно-рятувальних підрозділів місцевої, добровільної пожежної охорони, центрів безпеки громадян; обстеження та проведення розмінування населених пунктів громади;

створення нових сучасних МАСЦО із врахуванням новітніх, інформаційних та телекомунікаційних технологій, змін в суспільстві, що відбулися за період становлення і розвитку України як незалежної держави, після повної деокупації;

поповнення матеріального резерву для запобігання виникненню і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

Очікувані результати:

забезпечення реалізації державної політики у сфері цивільного захисту населення на території громади;

здійснення заходів щодо забезпечення безпеки та захисту населення і території, об'єктів національної економіки та довкілля від негативних наслідків надзвичайних ситуацій;

підвищення рівня готовності до виконання завдань за призначенням;

покращення матеріально - технічного забезпечення матеріального резерву для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

2. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ЗАХОДИ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ У 2025-2027 РОКАХ

Мета Програми – забезпечення розвитку економіки громади, ефективне використання внутрішнього природно-ресурсного потенціалу, формування позитивного іміджу громади, забезпечення якості та загальної доступності публічних послуг; підвищення добробуту та стимулювання гармонійного розвитку населення, вміння громади попереджувати та ліквідовувати наслідки надзвичайних ситуацій, а також запровадження елементів повоєнного відновлення, спрямоване на ліквідацію наслідків збройної агресії російської федерації проти України.

Ця мета досягається через реалізацію чотирьох стратегічних цілей:

1. Економічне зростання громади: конкурентоспроможність, смарт-спеціалізація, сприятливе бізнес-середовище.
2. Відновлення критичної інфраструктури громади.
3. Ефективне управління, орієнтоване на людину.
4. Безпека, національна ідентичність та цілісний інформаційний простір.

Реалізація стратегічних цілей дасть змогу відновити економічний потенціал громади з міцним підґрунтям для стабільного зростання якості життя населення, максимально можливого зменшення негативних соціально-економічних наслідків, які виникли через військову агресію російської федерації.

Заходи щодо забезпечення виконання завдань Програми економічного і соціального розвитку Старобільської міської територіальної громади на 2025-2027 роки наведені у додатку 2 до Програми.

3. ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ НА 2025-2027 РОКИ

3.1. Джерела формування

З 24.02.2022 у зв'язку із військовою агресією російської федерації проти України та відповідно введенням воєнного стану на території України Указами Президента України, затвердженими відповідними законами України, наказу Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22.12.2022 № 309 «Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 23.12.2022 № 1668/39004, визначено, що всі об'єкти інфраструктури громади знаходяться на тимчасово окупованих територіях Луганської області.

На стан виконання місцевих бюджетів Луганської області за 2022 рік вкрай та подальші роки негативно вплинула ескалація збройного конфлікту з російською федерацією та незаконними збройними формуваннями окупованих районів Донецької та Луганської областей.

Окупація та бойові дії на території громади внаслідок російського вторгнення призвели до руйнації об'єктів критичної інфраструктури, життєзабезпечення населення, виникнення суттєвих проблем з логістикою та постачанням сировини, масового знищення активів та сільгосптехніки підприємств агропромислового сектору, мінуванню значних площ сільськогосподарських земель. Чимало підприємств громади опинилися у дуже складній фінансовій ситуації та змушені були евакуюватися в більш безпечні регіони або взагалі припинили роботу.

Як наслідок, у джерелах наповнення місцевого бюджету громади у 2022 році протягом дуже короткого проміжку часу відбулися суттєві зміни, які обумовлювалися, як зміною платників податків у зв'язку з їх переміщенням з території громади, так і тиском окупаційної влади на тих платників податків, які продовжили працювати на тимчасово окупованій території громади.

Якщо у січні-лютому 2022 року бюджет територіальної громади виконувався за доходами в обсягах, що перевищували надходження за той же період 2021 року в порівняльних умовах майже на 10 %, то вже січні-лютому 2023 року надходження складала 8 % від запланованого.

У квітні-травні 2022 року надходження доходів до бюджету громади скоротились вдвічі, ніж за відповідний період 2021 року, а після тимчасової окупації майже всієї території Луганської області у серпні 2022 року – бюджет територіальної громади отримав доходи в обсягах, що не перевищують 22,0 % надходжень 2021 року.

Обсяг доходів загального фонду за 2021-2024 роки

тис. грн

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 очікуване
1	2	3	4	5
Затверджено	198 545,500	240 700,000	10 833,700	12 800,000
План з урахуванням змін	198 545,500	240 700,000	11 371,700	17 123,664
Фактично отримано доходів	203 605,632	97 965,148	18 154,704	17 123,664
Відхил. (+,-) до попереднього року	+29 909,936	-105 640,484	-79 810,444	-1 031,040
Відхил. (+,-) до затв. пок	+5 060,132	-142 734,852	+7 321,004	+4 632,664
Відхил. (+,-) до уточ. пок	+5 060,132	-142 734,852	+6 783,004	0

Якщо порівнювати з надходженнями за 2021 рік, то доходи у 2023 році зменшилися на 185 450 928 грн, або в 11 разів.

Платники податків, які в надскладний воєнний час своєчасно й повною мірою виконують свої зобов'язання перед бюджетом, є найкращою та найнадійнішою підтримкою для Збройних Сил України.

Ключовим податком у надходженнях бюджету громади протягом 2021-2023 років, а також впродовж першого півріччя 2024 року є податок на доходи фізичних осіб. У структурі надходжень загального фонду за 2021 рік податок на доходи фізичних осіб (далі – ПДФО) становить 75 %, однак протягом 2022 і 2023 років – 84 % і 83 % відповідно та 86 % у першому півріччі 2024 року.

В умовах зростання відрахувань із заробітних плат військовослужбовців, та збільшеного нормативу зарахування ПДФО до місцевих бюджетів із 60 % до 64 %, затверджений показник в 2023 році виконано на 179 %, але у порівнянні до 2021 року зазначені надходження зменшились у 10 разів, так як територія громади з березня 2022 року знаходиться в окупації і більшість платників податків призупинили свою діяльність.

Старобільський район та місто Старобільськ входило в групу лідерів серед територій Луганської області щодо стану розвитку малого та середнього підприємництва та займав перші місця, що пояснюється найбільшою кількістю підприємницьких структур в розрахунку на 10 тис. місцевого населення. За даними ГУ ДПС у Луганській області у місті Старобільськ та селах станом на кінець 2021 року налічувалися 1228 зареєстрованих суб'єктів малого підприємництва – платників податків, з них 836 фізичні особи – підприємці. Основна спеціалізація підприємств та установ – роздрібна та оптова торгівля, сільське господарство, сфера послуг для населення, транспорт.

Статтею 13 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» (зі змінами) передбачено, що здійснення господарської діяльності юридичними особами, фізичними особами – підприємцями та іншими самозайнятими фізичними особами, місцезнаходженням (місцем проживання) яких є тимчасово окупована територія, дозволяється виключно після зміни їхньої податкової адреси на іншу територію України. Неправильне трактування законодавства, іноді незаконні вимоги державних органів, банківських установ та суб'єктів господарювання щодо перереєстрації юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців, які є

платниками податків громади, вплинули і продовжують впливати на рівень вимушеної міграції платників податків.

Так, з 01.03.2022 до цього часу таку перереєстрацію в інших регіонах України здійснили 100 суб'єктів господарювання – юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців громади.

Слід зазначити, що відповідно до Закону України від «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо звільнення від сплати екологічного податку, плати за землю та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, за знищене чи пошкоджене нерухоме майно» на надходження місцевих бюджетів з 06.05.2023 вплинуло звільнення платників на відповідних територіях від нарахування та сплати таких податків, як плата за землю (земельний податок та/або орендна плата), екологічний податок, податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, та інших податків, на час ведення активних бойових дій або тимчасової окупації до їх завершення.

Таке катастрофічне скорочення ресурсних можливостей місцевих бюджетів призвело до запровадження жорсткого режиму економії бюджетних коштів.

За даними звіту Головного управління Державного казначейства України в Луганській області, на видатки бюджетних установ і фінансування заходів із загального та спеціального фондів бюджету громади з урахуванням міжбюджетних трансфертів за 2023 рік спрямовано 61 506,467 тис. грн, що становить лише 32 % до затверджених показників на рік.

Видатки бюджету Старобільської міської територіальної громади

тис. грн

Назва	2021 рік (факт)	2022 рік (факт)	2023 рік (факт)	2024 рік (очікуване)
1	2	3	4	5
Державне управління	38 841,66	30 050,574	19 935,349	24 600,0
Освіта	200 695,421	99 287,592	26 168,875	28 600,0
Охорона здоров'я	49 743,721	5 734,909	4 440,629	32 007,8
Соціальний захист та соціальне забезпечення	10 249,781	2 697,707	555,652	5 000,0
Культура і мистецтво	17 007,279	4 194,529	507,963	650,0
Фізична культура і спорт	6 169,274	2 257,446	175,786	244,0
Житлово-комунальне господарство	9 005,176	758,601	0,0	260,0
Економічна діяльність	13 017,471	45,989	27,9	49,6
Інша діяльність	4,751		3 066,766	3 343,0
Міжбюджетні трансферти			6 627,547	12 500,0
Разом:	344 734,534	145 027,347	61 506,467	107 254,4

На видатки загального фонду бюджету громади з урахуванням міжбюджетних трансфертів спрямовано 54 837,055 тис. грн або 30,3 % до запланованих показників.

У структурі видатків загального фонду бюджету громади за 2023 рік за економічною класифікацією частка видатків на захищені статті становить 80,2 %, у тому числі видатки на заробітну плату з нарахуваннями та інші

соціальні виплати – 79,2 % або 43 457,162 тис. грн, трансферти населенню – 1,0 % або 533,962 тис. грн, оплату комунальних послуг і енергоносіїв – 2,380 тис. гривень.

У структурі видатків загального фонду бюджету громади за функціональною класифікацією питома вага видатків на утримання бюджетних установ соціально-культурної сфери та соціального забезпечення становить 57,6%. Так, частка видатків на освіту – 47,3 % (25 912,238 тис. грн), охорону здоров'я – 8,1 % (4 440,628 тис. грн), соціальний захист та соціальне забезпечення населення – 1,0 % (555,652 тис. грн), культуру й мистецтво – 0,9 % (507,963 тис. грн), фізкультуру і спорт – 0,3 % (175,786 тис. грн).

Кредиторська заборгованість станом на 01.01.2024 року складає 906,025 тис. грн, у порівнянні з початком 2023 року зменшилася на 3,347 тис. грн або 0,368 %. Зростання кредиторської заборгованості виникла переважно внаслідок обставин, які унеможливають її погашення в умовах правового режиму воєнного стану та тимчасової окупації території області. Отже, відповідні підприємства-кредитори залишилися на тимчасово окупованій території області, а бюджетними установами, які внаслідок активних бойових дій та стрімкої ескалації збройного конфлікту перемістилися в інші регіони України на територію, підконтрольну українській владі, втрачено первинні бухгалтерські документи, які підтверджують здійснення відповідних господарських операцій.

Затверджені на 2024 рік обсяги доходів і видатків місцевого бюджету визначено з урахуванням особливостей складання розрахунків до проєктів місцевих бюджетів на 2024 рік, які доведено листом Міністерства фінансів України від 16.08.2023 № 05110-08-6/22354.

Негативний вплив воєнних дій на території України та неможливість наразі визначити наслідки російської агресії унеможливають розроблення реалістичних прогнозів економічного і соціального розвитку країни та, як наслідок, бюджетних показників на середньостроковий період. Законом України від 15.03.2022 № 2134-IX «Про внесення змін до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України та інших законодавчих актів України» призупинено дію статті 75⁻¹ Бюджетного кодексу України та пов'язані з нею норми щодо прогнозів місцевих бюджетів, тому прогноз місцевого бюджету у 2023 році також не складався.

У червні 2024 року Уряд затвердив бюджетну декларацію, яка визначає пріоритетні напрями податкової, митної, соціальної політики, показники політики у сфері освіти, охорони здоров'я тощо, взаємовідносини державного бюджету з місцевими (включаючи обсяги міжбюджетних трансфертів на 2025-2027 роки).

У 2023 році надходження податків і зборів до бюджету громади (без трансфертів) становили 21 709,318 тис. грн, у тому числі до дохідної частини загального фонду надійшло 18 154,704 тис. грн податків, зборів та інших обов'язкових платежів, до спеціального фонду – 3 554, 614 тис. гривень.

Очікуване виконання дохідної частини бюджету у 2024 році (загального та спеціального фондів) становить 21 710,0 тис. грн або 125 % до затвердженого плану та 100 % до фактичних показників 2023 року.

Прогноз надходжень до місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) на 2025 – 2027 роки – 21 710,0 тис. грн щороку або 100 % до рівня 2024 року.

Основні проблеми:

тимчасова окупація всієї території громади;
руйнування та пошкодження майна суб'єктів господарювання;
перереєстрація підприємств громади до безпечних регіонів України;
недостатність обсягів надходжень податків і зборів до бюджету громади для забезпечення утримання та розвитку об'єктів соціальної, гуманітарної сфери та комунальної інфраструктури;
дотаційність бюджету громади;
суттєве скорочення надходжень до бюджету громади внаслідок згортання підприємницької діяльності у період збройного конфлікту з російською федерацією.

Основні завдання:

створення сприятливих умов для відновлення роботи платників податків на території громади після деокупації;
забезпечення надходжень податків і зборів (обов'язкових платежів) та інших платежів до бюджету громади в передбачених обсягах;
забезпечення повноти сплати єдиного внеску на державне соціальне страхування.

Очікувані результати:

збільшення надходжень до бюджету громади;
ресурсне забезпечення основних функцій та завдань громади;
наповнення дохідної частини бюджетів Пенсійного фонду України та фондів соціального страхування для забезпечення виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням.

3.2. Видатки бюджетних установ

На фінансування видатків бюджетних установ та заходів за загальним та спеціальним фондами бюджету громади на 2024 рік передбачено 217 610,994 тис. грн, що на 156 104,524 тис. грн або у 3,5 рази більше фактичних показників 2023 року.

У порівнянні з 2023 роком збільшення видатків відбулось по загальному фонду на утримання галузі «Державне управління» – на 5 664,5 тис. грн або 31,4 %, «Освіта» – на 1 876,3 тис. грн або 7,2 %, «Охорона здоров'я» на 26 547,2 тис. грн, «Соціальний захист та соціальне забезпечення» на 1 553,8 тис. грн, «Культура і мистецтво» на 142,0 тис. грн, «Фізична культура і спорт» – 68,2 тис. грн, «Житлово-комунальне господарство» – 260,0 тис. грн, «Економічна діяльність» – 21,7 тис. гривень.

Очікуване виконання за видатками загального фонду бюджету прогнозується у сумі 88 800,0 тис. грн, що на 33 962,945 тис. грн або у 1,6 разів більше фактичних показників 2023 року.

Виконання за видатками спеціального фонду у 2024 році очікується на рівні запланованих показників у сумі 18 454,4 тис. грн, що на 11 784,988 тис. грн більше фактичних показників 2023 року. Основну питому вагу у структурі видатків спеціального фонду становлять видатки у сумі 9 500,0 тис. грн за рахунок субвенції з місцевого бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного розвитку регіонів, – це видатки, пов'язані зі збройною агресією РФ проти України, а саме на підтримку сил безпеки і оборони. А також заходи із запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха на поповнення матеріального резерву 3 343,0 тис. гривень.

Основні проблеми:

наявність найважливіших для подальшого соціально-економічного розвитку громади проблем, розв'язання яких не може бути забезпечене лише за рахунок коштів бюджету громади, а потребує значних інвестицій і підтримки на інших рівнях.

Основні завдання:

забезпечення реалізації заходів, передбачених бюджетом громади;
забезпечення оптимізації витрат головних розпорядників коштів бюджету громади шляхом виключення неперіоритетних та неефективних витрат, насамперед тих, що не забезпечують виконання основних функцій і завдань відповідного головного розпорядника;
сприяння підвищення рівня бюджетної дисципліни.

Очікувані результати:

виконання повноважень, покладених на місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, соціально-економічний та культурний розвиток громади;

досягнення економії бюджетних коштів і результативності в діяльності розпорядників бюджетних коштів;

дотримання законодавства на всіх стадіях бюджетного процесу щодо складання та виконання бюджету громади;

усунення порушень у бюджетній сфері.

Начальник

Яна ЛІТВІНОВА